

INVĂȚĂTORUL

ORG. ASOC. INVĂȚĂTORILOR ROM. DIN ARDEAL, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ
REVISTĂ PEDAGOGICĂ, SOCIALĂ ȘI CULTURALĂ.

Congresul învățătorilor ardeleni la Turda.

— Convocare. —

Comitetul central al Asociației învățătorilor din Ardeal, Crișana și Maramureș și Comitetul Fundațiunii Gheorghe Lazăr, convoacă prin aceasta a X-a adunare generală a Asociației și a VIII-a adunare generală ordinară a Fundațiunii Gheorghe Lazăr, pe zilele de 26 și 27 August a. c. în orașul Turda, sala prefecturii județene, cu următoarea ordine de zi:

Sedința I-a a Asociației în 26 August

1. Participarea la serviciul divin.
2. La ora 10 deschiderea adunării generale.
3. Raportul Comitetului central.
4. Raportul cassierului general, proiectul de buget pe anul 1929 și gestiunea Căminului fetelor de învățători pe anul 1927—28
5. Raportul administrației și Redacției revistei „Invățătorul“.
6. Alegerea a trei Comisiuni pentru censurarea rapoartelor.
7. Socolismul și educația fizică, conferință de dl profesor universitar dr. Iuliu Hațieganu.
8. Masa comună.

Sedința a I-a a Fundațiunii Gheorghe Lazăr

În aceeași zi la ora 4, p. m.:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul Comitetului.
3. Raportul Cassierului.
4. Raportul Directorului Casei Învățătorilor din Cluj și prezentarea gestiunii pe anul financiar 1927.
5. Alegerea a două Comisiuni pentru censurarea rapoartelor și a gestiunii.
6. Tolstoi ca pedagog, conferință de dl D. V. Ţoni.

Sedința II-a a Asociației: Luni 27 Aug. ora 9 dim.

9. Gheorghe Coșbuc, conferință de dl Gavril Bochiș, învă. dir. Bistrița.
10. Legea pensiilor. Considerațiuni cu privire la pensionarea corpului didactic primar. Raportor dl Alexanru Duvlea.
11. Problema culturii poporului în Munții Apusani, rap. dl N. Nistor.

12. Rapoartele comisiunilor de subt p. 6.
13. Alegerea Comitetului central al Asociației pe un period de 3 ani, conform Art. 18 din Statute.
14. Eventuale propuneri.
15. Inchiderea adunării generale.

**Ședința II-a Fundațiunii Gheorghe Lazăr: Luni în
27 August ora 4 d. a.**

7. Rapoartele Comisiunilor de subt p. 5.
8. Stabilirea cotizațiilor pentru membrii Fundațiunii Gheorghe Lazăr.
9. Eventuale propuneri.
10. Inchiderea adunării.

Consiliul general al Asociației se va întruni în ședință în 25 August c. ora 6 d. a. în Turda. Fiind la ordinea zilei alegerea Comitetului central, pe un nou period de 3 ani, toate secțiile județene, vor lua măsuri ca membrii delegați în Consiliul general al Asociației generale, să ia parte negreșit la congres, având fiecare delegație în scris dela președintele secției. (Art. 15 din Statute). Secțiile județene se vor mai îngriji, ca până la data adunării generale, să-și reînnoiască Comitetele și să delege noi membri în Consiliul general, dacă cei actuali au vechimea de 3 ani. (Art. 18 din Statute).

Propunerile pentru adunarea generală se vor înainta Biroului central al Asociației (Cluj, Casa învățătorilor), cu 8 zile înainte. Incartiruirea se va face de către Comitetul secției Turda.

La una din orele potrivite, care se va anunța în cursul dezbaterilor, congresiștii vor vizita mormântul Voevodului Mihai, pe care se va depune o coroană, de către Asociație. După terminarea ședințelor se vor vizita: Salinele, fabrica de sticlă, cement, bere și sârmă. Iar întrucât se va anunța un număr corespunzător de participanți, se va mai vizita Cheia Turzii, eventual se va face o excursiune în Munții Apuseni, la casa lui Avram Iancu. Cluj, la 18 Iulie 1928.

Traian Șuteu

Președ. Asociației.

Toma Roșu

Președ. F. Gh. Lazăr.

Gavril Almășianu

Secretar general.

Andrei Pora

Secretar.

La Turda.

La invitarea colegilor din acest județ, adunarea generală a *Asociației învățătorilor* și a *Fondului Gheorghe Lazăr* din anul acesta se va ține la 26 și 27 August în *Turda*, oras cu vechiu trecut istoric.

Învățații noștri istorici dovedesc a fi fost un *important centru dacic* cu numele *Dierna* pe ruinele căruia strămoșii noștri au ridicat *principalul punct strategic Potassa*.

Turda în vremile vechi a fost locul de întrunire a *dietelor ungurești* unde se făureau legile de asuprire a poporului nostru românesc. În schimb tot acest orașel prin sinodul bisericesc din anul revoluției a dat bisericii ortodoxe pe înaltul arhiepiscop *Andrei baron de Șaguna* și a dat neamului pe vajnicul luptător *Dr. Ioan Rațiu*, care în procesul Memorandului, prin apărarea ce susținuse în numele celor 15 inculpați a *ridicat chestia românilor din Ardeal la o problemă de interes european*. Insuși *Jesensky* prim-procurorul care susținuse acuza în timpul celor 3 săptămâni cât a durat procesul a spus la sfârșit: „*Deoastră sunteți condamnații, iar noi suntem învinși*”.

Turda este și un însemnat centru industrial, prin bogățiile naturale ce se găsesc în loc și în împrejurimi ca sare, gips și petrară de var. Cu ajutorul gazului metan adus dela Șarmășel s'au putut ridica 12 fabrici mari, între cari mai însemnate sunt cea de ciment, de sodă, de sticlă și de var.

Acest orașel de provincie are importanță și ca centru cultural, adăpostind în sinul său un frumos liceu de băieți, o școală secundară de fete o școală de agricultură și câteva școli primare bune.

Turda s'ar putea socoti și ca un loc viliager bine cercetat pentru pitoreștiile sale poziții cu șes frumos, dealuri îmbrăcate cu vii, munți variați, și băi sărate netarifate.

Dar pentru trecutul nostru istoric *Turda rămâne* cea mai importantă localitate, fiindcă în împrejurimea sa a fost omorât mișelește eroul între eroi și mult slăvitul nostru Voevod: *Mihaiu Viteazul*. Pământul din acele plaiuri ascunde în sinul său trupul marelui luptător și făuritor de ideal, lăsând ca pomenire urmașilor, numirile locurilor străbătute de acest cuceritor ca: *Mirislăul, Pădurea lui Mihaiu și Fântâna plângerilor*. E tocmai momentul ca dăscălimea ardeleană să aducă omagiul său umbrei marelui Stăpânitor și precursor al unirei de mai târziu. Deși a fost Domn al Ardealului de prea scurtă durată, totuși a dovedit neamului românesc că unirea, politică a sa e posibilă, iar dușmanilor le-a arătat că chiar dacă vom mai răbda juguri străine încă 300 de ani totuși va sosi odată și vremea desrobirii, — când provinciile române se vor uni și vor forma o frumoasă împărăție românească. Și fiindcă acest gând sfânt al lui astăzi e înfăptuit, dăscălimea ardeleană în semn de pioasă recunoștință va organiza un pelerinaj solemn la mormântul eroului, unde îi va preaslăvi memoria cu vorbiri ocazionale.

Facem deci un călduros Apel, la toate secțiile județene, ca să trimită numărul complet de delegați oficiali iar județul *Turda* și cele din jur, ca Cluj, Alba și Mureș, să-și trimită tot ce au mai de seamă, pentruca adunările generale a acestor 2 instituții, în acest an iubilare să fie și devină a frumoasă și impunătoare manifestare dăscălească din ținuturile de dincoace de munți.

Turda e loc potrivit. Având o situație geografică cam în mijlocul Ardealului, are o bună legătură de comunicație cu toate

centrele județene. Ori de unde ar pleca cineva, depărtarea un e prea mare, așa încât se poate răsbate fără greutate, și fără prea mari cheltuieli.

Dar ceiace ar trebui să îndemne la participare cât mai numeroasă, este programul după care se vor desfășura ședințele celor 2 zile. *Problemele importante dela ordinea zilei ca: Drepturile dascălimei din ținuturile unite, chestia culturală a neamului, pensionarea corpului didactic, ect. trebuie să intereseze pe tot omul care se respectă pe sine, instituția pe care o slujește, și neamul în serviciul căruia se crede pus.*

Avem apoi anunțați de conferențieri pe Dnul *Iuliu Hațieganu* distinsul profesor al facultății de medicină din Cluj; pe simpaticul nostru coleg *D. Toni*, și fratele *Gavril Bochiș*, al doilea vicepreș. al Asociației noastre. Primul ne va vorbi din domeniul igienei sociale, al doilea despre pedagogia lui *Tolstoi*, iar al treilea despre *Gh. Coșbuc* ca scriitor și om de școală.

Tot cu prilejul adunării din cele două zile, se va face și inaugurarea *Căminului pentru copii de învățători* din județul Turda, — ridicat prin hărnicia secției, și ajutorul Asociației. *Această înprejurare* încă ridică prestigiul adunării noastre generale care pentru conducerea Asociației e un *bun augur*, iar pentru alte secții *indemn la lucru*.

Avem nădejde să avem delegați oficiali și din provinciile surori, cu deosebire din *Basarabia și Bucovina*, cu cari cot la cot avem de eluptat atâtea drepturi cari pentru noi învățătorii din provinciile unite ne sunt încă nearanjate.

Salutul obicinuit și parola de onoare să ne fie deci: „*La Turda pe 26 August.*“

Traian Șteu.

Raportul general

al Com. Central al Asociației învățătorilor români din Ardeal, Crișana și Maramureș pe anul școlar 1927—1928.

Onorată adunare generală!

De data aceasta pentru a zecea oră învățătorimea din Ardeal, Crișana și Maramureș s'a întrunit în adunarea sa ordinară anuală. Precum în adunările trecute, așa și de data aceasta Comitetul Central al Asociației, în care aceasta învățătorime și-a strâns rândurile, vine și face o dare de seamă asupra lucrurilor petrecute în cursul unui an, în cadrele Asociației noastre asupra frământărilor și eforturilor săvârșite, din care se evidențiază că întru cât desideratele și scopurile formulate în adunările anterioare au putut fi realizate.

În cursul vremii — socotim această vreme dela data înființării Asociației noastre — multe și variate au fost desideratele, precum și tinteles spre care învățătorimea ardeleană își îndreptă ale sale priviri. O bună parte din aceste au fost atinse, iar altele

și până azi formează obiectivul nizuințelor noastre de toate zilele. Sunt unele lucruri de o necesitate vitală, atât din punct de vedere al prestigiului cât și al dreptății pentru învățătorii ardeleni, care de un timp încoace au format obiectul eforturilor de căpetenie a forței noastre organizate, dar care nici până acum n'am izbutit să le vedem aranjate spre mulțumirea și liniștirea noastră generală. Dacă în unele direcții muncind, am putut să ajungem la deslegarea norocoasă a câtorva probleme, ce interesau direct mersul vieții noastre școlare corespunzător spiritului și curentului vremii ce o trăim (cum a fost la timpul său statificarea școlilor și câteva din principiile fundamentale depuse în noua lege a învățământului primar), numai puțin în ce privește criteriile după care se face organizarea și recrutarea organelor de control în învățământ, suntem departe de buna tradiție și acuratețeta cu care eram obișnuiți în aceste părți. De aici apoi degradarea totală la care s'a ajuns pe aceasta linie în detrimentul școlii și al învățământului însuși. De aci apoi degradarea și nerespectarea situației de drept a învățătorului ardelean. Căci cdată ajunși în fruntea conducerii școlii din Ardeal după criteriile străine de viața școlară, — care criterii și stări de lucru au fost de altfel analizate minuțios în adunările noastre din anii trecute, — oameni cari nu ne-au cunoscut rosturile noastre și rosturile de dezvoltare ale școlii ardeleni, aceștia n'au avut nici autoritatea și nici tragerea de inimă, ca să susțină la locul superior în drept, satisfacerea dezideratelor juste și legale ale învățătorilor din aceste părți. Astfel ne-a fost dat să vedem an de an o desconsiderare a elementelor învățătoresci băștinașe din provincii. Astfel s'a putut ajunge la ultima etapă de umilire, când în fruntea învățământului primar dela Regiunile școlare din provinciile alipite, n'a putut să ajungă nici barăm un singur localnic. Și în felul acesta de un timp încoace în sufletul învățătorimii din provincii se adâncește tot mai mult o grea desiluzie.

Onorată adunare generală,

Înainte de a arăta în acest raport cum s'a desfășurat și în anul despre care raportăm munca de consolidare și prosperare a Asociației noastre, credem a insista puțin asupra problemei, ce în cursul anului trecut a stat și va trebui să stea și pe viitor, până își va primi definitivă și dreapta ei soluționare, în centrul preocupărilor noastre ca organizație menită să apere drepturile membrilor ei. Aceasta problemă este problema respectării drepturilor câștigate alor peste cinci sute de învățători ardeleni. Este îndeobște cunoscut de către colegi procedeul nedrept și superficial prin care sute de învățători ardeleni la un moment dat au fost așezați și în care au stat ani de-a rândul în baza pregătirii și a drepturilor ce le-au acordat legile foste în vigoare în aceste părți. Dar drepturile câștigate și întărite prin legi au putut fi ușor știrbite prin simple ordinațiuni. Și acest fapt

denotă mai precis de cât ori și ce duhul ce domnește și metoda necorespunzătoare ce vrea să stea la baza instituțiunei noastre școlare. Impotriva aceasta organizația noastră luptă de ani de zile. În adunarea generală din anul trecut s'a hotărât, să se insiste cu toată puterea la locul în drept pentru curmarea nedreptății ce o îndură sutele de învățători ardeleni. Astfel a început acea propagandă, care în cursul anului a solidarizat toate organizațiile învățătoresți din provinciile alipite întru susținerea drepturilor învățătorilor degradați. Dar cu toate intervențiile la Minister și cu toate arătările documentate despre nedreptatea ce se face, această problemă nici pe de departe nu a primit soluția corespunzătoare. Cu toate că un ordin Ministerial din luna Decembrie 1927 tindea să dea în parte satisfacția dorită, pe de altă parte cei cari au cauzat învățătorilor din provinciile alipite dela început aceasta nedreptate, au avut toată grija, ca dispoziția din ord. Min. care aducea o neînsemnată ameliorare situației nici până în ziua de azi să nu fie respectată și aplicată.

Despre toți pașii făcuți și modul cum a fost susținută problema încadrării inv. ardeleni, au fost publicate la timpul său rapoarte detaliate în organul Asociației rev. „Invățătorul“.

Dar orice nedreptate are un sfârșit și avem firma convingere, că va veni timpul când dela locul în drept oamenii înțelegători vor reabilita pe colegii, cari de ani de zile sunt degradați și păgubiți. Invățătorimea ardeleană mândră de tradiția ei nu va putea niciodată cu inima împăcată să accepte dispoziții și procedee ori de unde ar veni ele menite să nimicească individualitatea și să pună pe individ la dispoziția bunului plac al cuiva, fără a se ținea seamă de pregătirea și situația ei de drept moștenită. În acest gând lupta pentru acest deziderat — respectarea drepturilor câștigate ale învățătorilor ardeleni — va fi continuată și menținută la suprafață și pe viitor, până la deplina izbândă.

Tot în aceasta parte introductivă a raportului general ne ținem de datorie a mai face amintire și despre un fenomen înbușcător, care în anul acesta s'a manifestat în deosebi în viața secțiilor noastre. E vorba de tendința hotărâtă a învățătorilor de a înființa cămine învățătoresți în centrele secțiilor județene. Aceasta e dovada cea mai elatantă a solidarității, ce se adâncește tot mai mult în rândurile noastre. Căci un Cămin învățătoresc înseamnă cel mai potrivit mijloc de a statornici o legătură indisolubilă între elementele noastre învățătoresți și așa prin firea lucrului atât de respirate.

Jertfele și contribuțiile benevole, despre care ni s'a raportat din atâtea secții, arată înțelegerea înaltă ce au învățătorii noștri pentru instituțiunile, ce servesc scopul frumos al ajutorării reciproce.

Onorată adunare generală! După ce am amintit în genere chestiunile, care au preocupat și care trebuie să preocupe în

continu învățătorimea, de oarece soluționarea unora așa se vede cere multă răbdare și tenacitate, iar altele presupun o deosebită dragoste și interes pentru noi înșine, în cele următoare vom arăta pe scurt cum și-au împlinit în cursul anului rosturile lor diferitele organe menite a direcționa întreaga activitate, întreaga viață a Asociației noastre. E drept, că unele din problemele atinse mai sus, pentru a fi rezolvite după cuviință, e necesar să se ajungă la o mare premenire în atmosfera vieții noastre școlare. Trebuie să se ivească suflul curat al unui suflet mare, care să risipească și distrugă din rădăcină cauzele, ce dau anză ca școala să fie chivernisită după considerente străine de natura însăși a lucrului, care trebuie servit. Și producerea acestui fapt nu stă eschziv în putința învățătorilor. În ce privește însă crearea de citadela în centrele secțiilor județene, aci inițiativa în cea mai mare parte zace în înțelegerea și sârguința colegilor.

I. Biroul Central al Asociației.

Biroul central, ca organ de căpetenie și executiv în conducerea Asociației a stat cu toată seriozitatea în serviciul preocupărilor de ordin general indicate de interesele tagmei noastre. De altfel ținută și atitudinea luată de acest organ în diferitele chestiuni dela ordinea zilei, ce au interesat școala și pe învățători, pot fi judecate și apreciate numai de către membri. Biroul central a fost purtătorul de cuvânt în chestia dezderatelor, ce învățătorimea ardelenă le-a fermuliat în adunarea sa din anul trecut. A susținut cu cutezanță și a cerut din răspuneri Ministerului respectarea drepturilor câștigate ale învățătorilor ardeleni. În acest scop a adunat toate datele trebuitoare pentru a documenta temeinicia cererii și netemeinicia procedului ce s'a săvârși când s'a efectuit degradarea oamenilor. S'a ocupat și a studiat hotărârile aduse în adunările generale ale secțiilor și care hotărâri au fost aduse la cunoștința centrului Asociației prin procesele verbale dresate cu diferite ocaziuni. A încurajat secțiile în activitatea și realizarea hotărârilor luate. Chestiunile de interes general le-a concentrat și le-a ținut la suprațată pentru a fi rezolvite. Toți membrii, cari s'au adresat pentru deslășiri în diferitele lor preocupări au fost satisfăcuți fără întârziere și cu tot devotamentul de a le putea servi. Biroul central a fost postul de veghe al intereselor tagmei noastre și s'a făcut ecoul tuturor aspirațiilor de mai bine și dreptelor pretențiuni învățătoresți.

II. Comitetul Central.

Comitetul central s'a întrunit de câte ori s'a simțit nevoia să analizeze și soluționeze chestiunile, în care singur e competent a lua hotărâri. În cele cinci ședințe pe care le-a ținut în cursul anului a luat la cunoștință și a deliberat asupra tuturor propunerilor și preocupărilor, ce au fost transmise centrului Asociației din partea secțiilor județene. În special în ședințele comitetului

au fost debătute chestiunile ce priveau de aproape interesele membrilor organizației noastre, precum și cele de ordin școlar. În ședința a doua din 5 Febr. c. comitetul s'a ocupat de forma și conținutul „Scrisorii deschise“, ce Asociația noastră a adresat-o tuturor parlamentarilor Ardealului pentru susținerea drepturilor avute și de atâta timp nerespectate ale învățătorilor ardeleni. În alte ședințe s'a ocupat de modalitățile lichidării ajutoarelor scadente pentru unele secții în vederea înființării de cămine învățătoresci. Comitetul central al Asociației n'a întrelăsat nici o ocaziune prin care i-a stat în putință, ca prin hotărârile luate să consolideze și întărească viața noastră de organizație.

III. Consiliul General al Asociației.

Consiliul general s'a întrunit o singură dată, în preziua adunării generale din acest an. A discutat programul adunării și a precizat cadrele generale în care să decurgă adunarea, contribuindu-se în felul acesta la menținerea adevăratei discipline, prin care să se ridice demnitatea și prestigiul dascălesc.

IV. Activitatea Secțiilor județene.

Ca nici odată până în prezent, de data aceasta putem să remarcăm în general o activitate a secțiilor, care diferă de cea din trecut. Dacă în anii trecuți, când priveam peste activitatea secțiilor în genere, caracterizarea generală se rezuma în nizuința secțiilor de a se adapta la o viață de organizație conștie, în anul acesta s'a trecut peste aceasta fază pregătitoare și s'a început adevărata muncă creatoare. Secțiile una după alta iau inițiativa de a se manifesta în diferite direcții, hotărăsc înființarea de anumite instituțiuni prin colaborarea vie și desinteresată a membrilor lor. În special majoritatea secțiilor județene a hotărît și început adunarea de fonduri pentru a-și ridica cămine. Legătura cu centrul Asociației au fost pe cât se poate de bună. Secțiile s'au interesat și și-au spus cuvântul în toate chestiunile, ce s'au referit la școală și învățătorime.

De altfel din descrierea sumară următoare se poate vedea activitatea și preocuparea de peste un an a fiecărei secții în parte.

1. *Secția județeană Arad.* Președinte Nicolae Cristea. Precum în trecut așa și în cursul anului de care ne ocupăm secția s'a manifestat ca un organism viu și cu o activitate temeinică în cadrele Asociației noastre. Problemele de interes vital pentru școală și învățători au format obiect de preocupare intensă pentru conducere și membrii ei.

2. *Secția județeană Alba de jos.* Președinte Alexandru Duvlea. Raportul despre activitatea secției ne arată frumoasele lucruri realizate în sânul secției. Înființarea Căm. învățătoresc din jud. Alba și a unei „Societăți de înmormântare“, sunt tot atâtea dovezi, că în secție se muncește cu înzistență și cu frumoase rezultate. Secția Alba și-a ținut adunarea generală la timp și cu

accasta ocazie au fost discutate și analizate importante chestiuni din domeniul preocupărilor noastre didactice. Conducerea secției dovedește o energie și înțelegere deosebită a rostului ce-l are.

3. *Secția județeană Brașov.* Președintele Vasile Ivan. Munca de organizare și consolidare începută în anii trecuți, în anul acesta și-a dat rezultatele sale frumoase. Conducerea secției a făcut pași hotărâtori în vederea înființării unui Cămin al Invățătorilor în orașul Brașov. N'a fost trecut cu vederea nimic din aceea, prin ce această secție să-și poată realiza cu o zi mai înainte frumosul scop ce și l-a propus. Conducătorii secției au alergat în toate părțile și au fost luate toate măsurile, punându-se astfel baza solidă pentru înființarea așezământului mult dorit. Prin munca și hărnicia ei aceasta secție a contribuit la ridicarea nimbului și demnității noastre dăscălești într'un mod special. Legătura cu centrul Asociației e dintre cele mai bune. Totul s'a făcut pentru menținerea și întărirea spiritului de solidaritate.

4. *Secția județeană Bihor.* Președintă Nicolae Fîru.

Este cea dintâi secție a Asociației noastre, care după sfârșiri și jertfe din partea membrilor ei intradevăr vrednice de toată laudă, a putut să realizeze în Oradia mare o operă monumentală, prin frumosul Cămin în construcție. Membrii secției Bihor de câțiva ani încoace am putea zice sunt fascinați de frumosul scop ce și-au propus. Activitatea secției în felul acesta se remarcă ca cea mai creatoare. Invățătorii județului Bihor sub înțeleapta conducere a președintelui N. Fîru fiind printre primii, cari nu s'au dat îndărăpt a realizat într'un stil mare idea salutară de care sunt animate azi atâtea secții, merită toată sollicitudinea noastră, a colegilor lor. Secția a ținut un viu contact cu centrul Asociației și în adunarea sa generală s'a ocupat de aproape de feluritele chestiuni a căror cunoaștere și aprofundare sunt atât de folositoare slujitorilor școlii.

5. *Secția județeană Cluj.* Președintele Traian Șuteu.

Conducerea secției în cursul anului și-a dat o deosebită sîlînță pentru a da secției un nou pulz de viață. În aceasta nizuintă a sa a avut rezultatul dorit. Secția a ținut adunarea generală obișnuită. În subsecții invățătorii au fost puși la curent cu frământările învățătoresți dela ordinea zilei și peste tot membri și au împlinit îndatoririle ce le au față de organizația lor.

6. *Secția județeană Făgăraș.* Președinte Octavian Pop. Secția și-a ținut adunarea generală anuală în care au fost discutate mai multe chestiuni de ordin cultural și profesional. Prin adunările lor subsecțiile din secția Făgăraș au săvârșit o însemnată muncă de educație și instrucție populară. Din partea conducerii secției s'a elaborat un plan după care membrii secției cu mai mare ușurință să-și poată achita cotizațiile față de organizație. Dacă o bună parte din secțiile Asociației au fost preocupate de idea înființării de Căminul inv., secția Făgăraș a hotărât înființarea unui sanatoriu pentru învățători, obligându-se fiecare membru a contribui cu suma de 500 Lei. În felul acesta s'a adunat până

acum un fond însemnat pentru acest scop. Prin priceperea și vrednicia conducătorilor săi secția Făgăraș a fost împroprietărită și cu un lot de pământ la stațiunea balneară din Rodbav, unde urmează să se ridice sanatorul. Secția Făgăraș a sulevat atât în adunarea sa ordinară, cât și în întrunirile subsecțiilor chestiunea de interes general pentru învățatorii ardeleni. Anume, anii de războiu să fie socotiți dublu la anii de penziune și pentru învățatorii ardeleni întocmai cum se socotese pentru colegii din vechiul Regat. În acest sens din chiar adunarea generală a Asoc. va trebui să fie formulat un deziderat și apoi prezentat celor în drept, pentru a se îndrepta nedreptatea și a cere să se măsoare cu una și aceeași măsură pentru toți cei îndreptățiți.

7. *Secția județeană Hunedoara*. Președinte Ioan Sântimbrean. Raport despre activitatea secției n'am primit la centrul Asociației. Conducerea secției are de îndeplinit o însemnată muncă de organizare și consolidare a acestei secții, care e una dintre cele mai vaste.

8. *Secția județeană Mureș*. Președinte Emil Drăgan. Secția și-a ținut adunarea generală anuală în care pe lângă alte chestiuni dela ordinea zilei au fost tratate și unele probleme instructive de ordin pedagogic. Secția Mureș în acest an a fost în special preocupată de mărirea fondului pentru înființarea Căminului fiilor de învățatori, precum și de înființarea unei societăți de înmormântare. Ca organizație consolidată a muncit cu succes pentru realizarea scopurilor ce și le-a propus.

9. *Secția județeană Maramureș*. Președinte Ștefan Bota. În adunarea generală anuală au fost discutate mai multe probleme didactice. Subsecțiile au funcționat în mod regulat cu conferințe didactice și prelegeri pentru popor. Membrii secției au dezvoltat o frumoasă activitate și în cadrele centrelor culturale înființate de Minister. Peste tot secția Maramureș prin activitatea, organizarea și conducerea sa contribuie în mod vădit la întărirea și mărirea prestigiului învățătoresc.

10. *Secția județeană Năsăud*. Președinte Gavril Bochiș. În anul acesta adunarea generală a acestei secții a fost o frumoasă manifestare culturală. Cu ocazia acestei întruniri s'a făcut bilanțul activității de cincizeci de ani ai existenței sale. S'a arătat marele rol pe care învățătorimea jud. Năsăud, l-a avut în dezvoltarea și propășirea culturală a grănicerilor. Activitatea bogată de peste un jumătate de veac desigur este un titlu de glorie pentru aceasta secție, urmașa fidefă a vestitei reuniuni învățătorești „Mariana”. Munca desfășurată în cursul unui an pe toate terenurile vieții școlare este vrednică de tradiția moștenită. Secția este la curent cu toate îndatoririle sale.

11. *Secția județeană Sălaj*. Președinte Simion Oros. Din raportul documentat ce ne-a sosit despre activitatea acestei secții, reiese că n'a fost preocupare și problemă de interes dascălesc, de care secția Sălaj să nu se fi sesizat și să nu fi căutat a-i da soluția potrivită și îngăduită de împrejurări. Subsecțiile și-au ținut

adunările regulat și au desbătut diferite chestiuni de ordin profesional. Secția a înființat un frumos fond în vederea ridicării unui Cămin învățătoresc.

12. *Secția județeană Sătmar.* Președinte Gheorghe Medan. Conducerea acestei secții a făcut tot ce i-a stat în putință pentru dezvoltarea unei activități cât mai întense. S'a întrunit regulat. A ținut contactul cu centrul Asociației și s'a interesat de aproape de nevoile noastre profesionale. Cu un cuvânt secția Sătmar în cursul anului a dovedit o muncă sistematizată și bine organizată.

13. *Secția județeană Someș.* Președinte Virgil Pop. Aceasta secție bine consolidată a îmbrățișat cu viu interes chestiunile de ordin școlar și profesional. Intru toate s'a silit a fi printre cele dintâi întru împlinirea îndatoririlor sale. În toate direcțiile s'a muncit cu zel, dând dovadă de un spirit de disciplină vrednic de remarcat. Pentru atingerea scopurilor de interes învățătoresc, ce și le-a propus n'a fost cruțată nici o osteneală ci s'a purces cu energie la înfăptuiri.

14. *Secția județeană Sibiu.* Președinte Nicolae Iordan. Din procesele verbale sosite la centrul Asociației reesă, că în aceasta secție s'au făcut deosebite strădanii pentru augmentarea și mărirea fondului în vederea înființării unui Cămin învățătoresc. De asemenea au fost susținute cu tărie toate doleanțele membrilor și s'a intervenit pentru satisfacerea lor. Un spirit de inițiativă și înțelegerea realităților în deosebi caracterizează conducerea acestei secții.

15. *Secția județeană Turda.* Președinte Teodor Oțel. Ideile și scopul pentru care s'a muncit din răspuțeri în anii trecuți în aceasta secție au devenit realități. Secția Turda și-a înființat Căminul de care eră preocupată. Toți învățătorii acestui județ au contribuit cu însuflețire la frumusea operă săvârșită. În felul acesta s'a făcut încă odată dovadă de ce poate învățătorimea noastră să prestee fiind bine condusă și strâns încheată în cadrele organizației sale.

16. *Secția județeană Târnava mare.* Președinte Nicolae Miuța. Secția și-a ținut adunarea generală ordinară. Varietatea subiectelor și chestiunilor ce au fost analizate și discutate cu aceasta ocaziune ne arată vinul interes ce-l poartă învățătorimea jud. T. mare tuturor lucrurilor ce privesc viața școlară și instrucția însăși. Toate nevoile și neajunsurile au fost examinate și s'a căutat pe cât posibil a se da soluții dintre cele mai norocoase. Activitatea dezvoltată în subsecții de asemenea denotă zelul cu care se muncește în secție. Conducerea și învățătorii secției T. mare este animată de frumoasă idee de a înființa un Cămin inv. și în acest județ. În acest scop toți membri sunt decisi a aduce jertfa necesară, care împreună cu ajutoarele ce li se cuvin vor permite realizarea scopului ce se urmărește.

17. *Secția județeană Târnava-mică.* Președinte Mihail Tatar. Din raportul comitetului secției înaintat biroului Asoc. reesă ac-

tivitatea multilaterală prestată de învățători în cursul anului. Secția și-a ținut adunarea generală anuală, în care au fost desfășurate lucruri de interes și folositoare pentru tagmă. Subsecțiile de asemenea au dezvoltat o activitate frumoasă. Cu ocazia întrunirilor s'au ținut numeroase și instructive conferințe pentru popor și au fost analizate teme din domeniul pedagogiei, chestiunile fiind tratate atât din punct de vedere teoretic cât și practic. Conducerea secției a început o vie propagandă pentru adunarea fondurilor și mijloacelor necesare în scopul înființării unui Cămin învățătoresc la Blaj. În genere Secția T.-mică în cursul anului a dat dovadă de o muncă organizată cea ce întărește pe ori și cine în credința, că planurile croite vor fi realizate.

18. *Secția județeană Odorheiu.* Președinte Petru Postoiu. Conducerea secției prin pricepere și sârguință a ajuns să aibă o secție reorganizată. Astăzi secția Odorheiu se poate număra în rândul acelor subdiviziuni ale Asociației noastre, ce sunt în stare să răspundă și să-și îndeplinească cu succes datoria la orice apel de interes general li s'ar adresa din partea centrului.

19. *Secția județeană Ciuc.* Președine Vasile Chele. Aceasta secție și în prezent luptă cu greutatea specifică reorganizării și consolidării sale.

20. *Secția județeană Trei-scaune.* Președinte Ioan Dima. Secția s'a silit a fi la curent cu tot ceea ce a interesat viața noastră profesională, precum și cu îndatoririle sale. Conducerea și membrii ei sunt animați de aceleași gânduri și scopuri, de care suntem cu toții preocupați. În aceasta direcție a muncit cu toate forțele de care dispune.

* * *

Despre organul Asoc. rev. „Invățătorul“, situația Căminului fetelor de învăț. din Cluj, precum și despre averea Asociației rapoarte speciale vor arăta lămurit și detaliat tot ceea ce s'a putut realiza și perfecționa în cursul anului.

Onorată adunare generală. Din acest raport se evidențiază problemele de căpetenie și curente, care au pus în mișcare întreg mecanismul de viață al Asociației noastre în anul de care ne ocupăm.

Recapitulând, ținem să se știe, că dacă atâtea doleanțe și deziderate ale învățătorimei noastre în cursul anilor și-au putut primi soluțiile satisfăcătoare, timpul și împrejurările însă au scos la suprafață noi neîndreptățiri și noi neajunsuri, care trebuiesc îndelăturate. D-Voastră de data aceasta sunteți din nou chemați să hotărâți modalitățile prin care dezideratele juste ale tagmei noastre să poată fi satisfăcute.

Propunem deci ca adunarea generală:

a) să dea mandat și să decidă asupra formei în care conducerea Asociației să susțină la suprafață și pe mai departe chestiunea drepturilor câștigate ale învățătorilor ardeleni și să lupte până la deplina izbândă.

b) Să se dea mandat comitetului central al Asoc. să ceară cu insistență de la Minister ca să se respecte legea și cu referință la învățătorii ardeleni, ca anii petrecuți în timpul războiului să fie socotiți îndoit la penziune, întocmai cum se aplică acest lucru pentru colegii din vechiul Regat. E regretabil și ne doare faptul, ca Min. Instrucțiunii din București drepturile câștigate ale învățătorilor ardeleni să le desconsidere, motivând, că sunt avantajii și favoruri pe care colegii v. Regat nu le-au posedat și nu le posed, iar pe de altă parte favorurile și avantajile, dacă le putem zice așa, pe care legea actuală de penziune le prevede pentru toți învățătorii țării, când e la aplicare se aplică numai pentru v. Regat.

c) Onor. adunare generală să decidă, ca în anul acesta, căror dintre secțiile județene să li se acorde din nou ajutoarele obișnuite din fondul Asociației, pentru înființarea de Cămine.

Mai accentuând încă odată, că anul acesta a fost pentru Asociație poate cel dintâi an, când am putut raporta despre o muncă sistematizată și tenace în cadrele secțiilor județene, Onor. adunare generală și fraților colegi, Vă rugăm să luați la cunoștință și să aprobați acest raport, dând comitetului central descărcarea cuvenită.

Cluj, la 1 August 1928.

Traian Suteu

președintele Asociației

Geacril Almășianu

secret. gen. al Asociației

Raportul

*cassierului general al Asociației învățătorilor, pe timpul dela
1 August 1927 până la 31 Decembrie 1927.*

Onorată adunare generală,

În adunarea generală din 28 August 1927, s'a adus hotărârea ca pentru viitor să se introducă și la Asociației noastre modalitatea de a face dările de seamă pe câte un an financiar. Astfel s'a dat mandat ca gestiunea Asociației noastre pentru actuala adunare generală, să se înceapă cu 1 August și să se încheie cu 31 Decembrie 1927, urmând apoi ca în viitor să prezentăm gestiunea pe întreg anul financiar 1928. În cele de mai jos, lăsăm să urmeze aceasta gestiune pe timpul dela 1 August până 31 Decembrie 1927.

Bilanțul „Fondul Cultural“ la 31 Decembrie 1927

Active la 31/VII

Sold 31/VII. 927		3,192.193 ¹⁰	Reparaturi Căm. fet. de Inv.	154.309—	
Taxe de membru	32.025—		Ajutor sect. j. Bihor	200.150—	
Interese și dividende	181.096—		Salare	8.477—	
Donațiuni	128.000—	351.121—	Cheltuieli de deplăsări și călătorie .	22.500—	
			Diverse	1.000—	386.436—
			Sold ca activele la 31/VII 1927.		
			Numerar Lei	6.287 ⁶⁰	
			Depunerea în libel Nr. 351	119.273—	
			Depunerea în libel Nr. 380/490	2,384.632—	
			Efecte	61.500—	
			Imprumut F. G. Lazăr	506.121 ⁵⁰	
			Avansuri	25.000—	3,156.824 ¹⁹
		3,543.260 ¹⁰			3,543.260 ¹⁰

2. Fondul „Orfelinatul Inv.“

Reportul dela 31/VII. 1927	Lei	9726—
Interese capitalizate la 31/XII. 927		650—

Total general 10376—

adeca zecemiitreisuteșaptezeci și șase lei, depuși cu libelul No. 5. la „Banca Inv.“ Cluj.

3. Fondul excursiunilor :

Interese capitalizate la 31/XII. 927	Lei	10.280—
Reportul dela 31/VII. 927		556—

Total general 10.846—

adeca zece mii opt sute patruzeci și șase lei, depuși cu libelul 119, la Banca Inv. Cluj.

4. Fondul „Mauzoleu“.

Capital vărsat la 31/XII. 927	Lei	19.040—
Interese capitalizate la 31/XII. 927		936—
		<u>19.976—</u>

adeca nouăsprăzece mii nouă sute șaptezeci și șase lei, depuși cu lib Nr. 374/529, la banca Inv. Cluj.

Din Bilanțul de mai sus, se vede că averea totală a Asociației noastre la 31 Decembrie 1927 a fost de 3.584.458 Lei 10 bani. Ținem să anticipăm că ea a mai sporit în cursul anului 1928,

prin vărsămăntele făcute de mai multe secții, sub titlu de cotizațiuni. Multe din secțiile județene, s'au grăbit a veni la curent atât cu restanțele anilor trecuți, cât și cu cotele anului 1927. Cu toate acestea semne îmbucurătoare, mai sunt unele secții cari n'au răspuns Cirlulărelor noastre, de a lichida definitiv datoritiile ce au față de centru. Avem însă nădejdea că în cursul acestui an financiar să venim la curent și astfel să intrăm într'o perioadă de ordine și punctuozitate, ceace asigură un mers normal și ascendent societății noastre.

Controlându-se ziarul de cassă dela începutul înființării Asociației generale a învățătorilor, până la 31 Decemvrie 1926, s'a constata restanțe destul de fabuloase la următoarele secții județene :

Numirea secț. județene a județelor	Restanțe până la 31-XII 1926	Incasările făcute în 1927 din restanțe pe 1926, și cotizații pe 1927,
1. Arad	15 870.—	
2. Alba de jos	4 285.—	3.460.—
3. Bihor	15.500.—	
4. Bistrița Năsăud	749.—	
5. Cluj	1.400.—	
6. Ciuc	2.462.—	9.350.—
7. Făgăraș	2.580.—	
8. Hunedoara	14.105.—	2.535.—
9. Maramureș	—	1.100.—
10. Mureș	—	1.830.—
11. Odorheiu	—	
12. Sălaj	9.216.—	
13. Sătmar	—	
14. Sibiu	—	
15. Someș	3.484.—	
16. Târnava mică	3.730.—	
17. " mare	—	
18. Trei-Scaune	—	9.854.—
19. Turda	9.080.—	
20. Brașov	—	
Total	82.456.—	28.129.—

În cursul anului au mai sosit cereri dela diferite secțiuni pentru acordarea de ajutoare în scopul clădirilor de căminuri și anume :

Secția Bistrița cere să i-se voteze cota întreagă de distribuit pe anul 1929; Secția Târnava Mare, asemenea cere un ajutor de 200.000 Lei; Secția Târnava Mică, deasemenea, dorește să-și cumpere o casă în Blaj, pentru organizarea unui Cămin. În aceeaș vreme Secția Bihor mai solicită un ajutor pentru conti-

nuarea lucrărilor la monumentalul Cămin, care este deja în lucrare, lucru pe care Comitetul central îl recomanda cu toată căldura.

După acestea Vă rugăm

a) Să binevoiți a aproba gestiunea pe timpul dela 1 August 1927 până la 31 Decembrie 1927 și a-mi da descărcarea cuvenită;

b) Să binevoiți a hotărî ajutoarele ce urmează să acordăm Secțiilor județene pentru construirea de Căminuri.

Cluj, 10 August 1928.

Aurel Hideg,
cassier general.

Raport

despre viața și gestiunea „Căminului Fetele de Invățători“ din Cluj din cursul an. școl. 1927—28.

La începutul anului școlar 1927—28, toate cele 65 locuri destinate internelor din Cămin, au fost acupate de către eleve ale școalelor secundare și studentele primite în Cămin.

Cu finea anului școlar numărul internelor aflătoare în Cămin se prezintă astfel:

41 fete de învățător

1 fată de învățător ca pedagogă

17 fete streine

59 de interne în total.

Dintre acestea 27 interne au urmat studii la Școalele secundare și anume: La Liceul „Regina Maria“ 4 interne; la Școala superioară de comerț 20 interne; la Școala secundară de fete „Principesa Ileana“ 2 interne și la Școala profesională de fete 1 internă.

La Școalele superioare au frecventat: la Universitate 18 interne; la Academia de comerț 3 interne; la Conservatorul de muzică și artă dramatică 7 interne iar la Școala de Arte frumoase 4 interne, în total deci 32 interne.

Și în anul școlar 1927—28, ca și în anii școlari trecuți s'a menținut în creștere numărul acelor fice de învățători, cari urmând studii superioare în Cluj, apelează la serviciile ocrotitoare ale Căminului, decrescând numărul ficelor de învățători, cari urmează Școalele secundare.

Considerând acest fapt — pe lângă altele — constatăm că s'a lucrat cuminte atunci când jumătate din Cămin s'a amenajat pentru necesitățile de primire a Studentelor și este nevoie, ca în cursul verii an. 1929 să se continue lucrările de amenajare și transformare și în cealaltă jumătate a Căminului.

Mare greutate sub raportul atingerii acestui scop ne cauzează însă aflarea mijloacelor financiare, cu cari să putem acoperi suma destul de însemnată ce-o reclamă aceste transformări și amenajeri.

Sperăm însă, că precum în trecut, așa și în viitor Eforia Căminului în deplin acord cu Organele de conducere ale Asociației, va duce la bun sfârșit și această lucrare absolut necesară unei cât mai bune funcționări a Căminului.

În ce privește traiul internelor din Cămin, după cum arată „Registrul foilor de zi” și feliul, cum arătau fizicul internelor, se poate constata, că internele au avut o hrană de bună calitate, în cantități suficiente și cât s'a putut mai variată. Când medicul Căminului prescria vreunei interne o hrană specială, s'a dat totdeauna pe întreaga durată a timpului, fixat de dânsul.

S'a pus pond și pe curățenia interioară a edificiului precum și pe cea corporală a internelor, obligate fiind a face fiecare câte o baie caldă cel puțin la 2 săptămâni, iar dacă baia caldă era necesară mai des, în toate cazurile de lipsă.

Mulțumită acestora, starea sanitară a internelor a fost foarte bună, dezvoltându-se fizicește cât se poate de mulțumitor, chiar și acelea, cari aveau un fizic mai debil, mulțumită și îngrijirii devotate și conștiențioase a D-lui Docent universitar, Dr. Constantin Stanca, medicul Căminului.

Purtarea internelor, în general a fost bună și corectă, aplicându-se unele muștrări, abea în câteva cazuri izolate.

Sporul în studii asemenea a fost bun, ba la unele chiar foarte bun, întrecând de multeori numărul premiatelor pe cel al corigentelor (1) și repetentelor (1).

Pentru lecturile particulare, internelor, le-a stat la dispoziție și Biblioteca Căminului, care numără 192 de volume, aproape toate legate. În anul acesta Biblioteca nu a fost sporită, urmând ca în anul școlar venitor să se cumpere un stoc de cărți științifice, necesare în deosebi studenților universitare.

Au mai stat la dispoziția internelor pentru citit și ziarele: „Cuvântul”, „Unirea”, „Gazeta Transilvaniei”, și „Națiunea” precum și revistele „Țara Noastră” și „Ziarul științelor și călătoriilor” cari ni-se trimiteau gratuit, pentru care fapt aducem și aici Administrațiilor respective mulțumirile noastre.

În scopul dezvoltării și perfecționării internelor sub raportul muzicii, le-au stat la dispoziție 2 buc. pianuri, cari erau utilizate de cele cari doreau, după un orar stabilit în conformitate cu necesitățile internelor.

Societatea de lectură a internelor, în anul școl. trecut n'a dezvoltat nici o activitate, din motivul lipsei de interes a internelor în special a studenților. Averea acestei societăți se cifrează la suma de 4003.— Lei, cari sunt depuși spre fructificare.

În ce privește gospodăria propriuzisă s'a căutat a-se împlini în cadrele putinței toate lipsurile ce se observau, îmbunătățind și zestrea Căminului.

Pentru orientare, las să urmeze aici și tabloul cu cifrele veniturilor și cheltuielilor făcute în cursul anului, adică dela 1 Iulie 1927 până la 30 Iunie 1928.

Venituri au fost următoarele:

- 38.170.40 Lei escedentul anului școl. 1926—27.
 1,033.225.— Lei Taxe de întreținere, restante și curente;
 6.700.— Lei din taxe de uzaj.
 215.415.— Lei din Subvenție de stat:
 3.698.— Lei din diverse.
 1,297.208.40 Lei în total.

Fată de acest venituri au fost următoarele cheltueli:

- 775.291.63 Lei pentru alimente;
 113.800.— Lei pentru combustibil;
 32.823.— Lei pentru luminat;
 38.341.50 Lei pentru obiecte de inventar;
 80.003.03 Lei pentru întreținere;
 117.140.— Lei pentru lefurile person. de serv. și onorar;
 30.682.— Lei pentru dări, asigurări și cheltueli de biuro;
 22.853.15 Lei pentru Medicamente;
 84.000.— Lei pentru diverse;
 1,294.935.83 Lei în total.

Scăzând cheltuelile din (venituri) încassări, rămâne un escedent de 2.272.57 Lei, care împreună cu restanțele ce vor încurge în cursul verii, va servi la acoperirea facturilor din anul 1927—28 neachitate până la încheierea registrelor.

Căminul dispune și de un „Fond înatacabil“ care are menirea a ajuta din venituri, pe orfanele de învățători, atunci când capitalul a ajuns cifra de 100.000 Lei. Acest Fond, creat și sporit de subsemnatul a atins pe 30 Iunie 1928 suma de 56.342 Lei, cari sunt depuși spre fructificare, precum și de una Acție dela „Banca Invățătorilor“ soc. an. Cluj în valoare de 250 Lei.

În fine mai constatăm, că și în anul acesta ca și în trecut, Căminul și-a îndeplinit menirea, adăpostind și îngrijind în bune condiții și mai iekîn, pe toate ficele de învățători din întreaga Țara Românească cari urmând studii în Cluj, au solicitat primirea în Cămin, întreținând chiar gratuit pe o orfană de învățător, făcându-i posibilă luarea unei Diplome la Șc. sup. de comerț.

Prin faptul, că acest Cămin ocrotește cu aceeași dragoste, pe fetele învățătorilor din toate provinciile României întregite, nu în mică măsură contribuie la cunoașterea lor reciprocă și împrietenirea lor, conlucrând astfel la consolidarea sufletească a Neamului.

Cluj, la 10 Iulie 1928.

Iacob Boierin director.

Proces verbal

Luat în ziua de 25 Iulie 1928, cu ocazia verificării gestiunii Căminului Fetelor de Invățători din Cluj, pe timpul dela 1 Iulie 1927 până la 30 Iunie 1928.

Verificarea a fost făcută de către o comisiune esmisă din ședința Eforiei Căminului ținută în 19 Iulie crt. Membrii Comisiunii sunt Dnii: Petru Bura, Ioan Pescariu și Gavril Almășianu.

Comisia întrunită a cercetat toate registrele principale și auxiliare, le confruntă și în urmă constată; că toate stau în deplină consonanță, fiind corect conduse.

Comisia mai constată, că în cursul anului s'a efectuit un escedent (cruțări) de Lei 80.000 (optzeci mii), care sumă este trecută pe ziua de 30 Iunie 1928 la eșite diverse, depusă fiind spre fructificare, lucru evidențiat de registrul cassa. Această sumă s'a trecut în registrul cassa la intrate pe ziua de 1 Iulie 1928.

Se constată existența sumei de 56.342 Lei (cincizecișasemitreisutepatruzeciși doi Lei), ce formează Fondul neatacabil de ajutoare pentru orfanele de învățători. Se mai constată existența sumei de 4003 Lei ca avere a Societății de lectură a internelor, precum și acția Nr. 3029 dela „Banca Invățătorilor“, ce formează averea Căminului.

Registrele de inventar dovedesc, că foată averea și întreg mobilierul Căminului este ținut cu cea mai mare precizie în evidență.

Din toate cele examinate se constată, că administrația Căminului a fost condusă cu o deosebită conștiințiozitate și astfel și anul acesta, prin conducerea pricepută a Directorului Iacob Boieriu, Căminul poate înregistra încă un pas de prosperare și consolidare.

De încheiere, comisia esmisă, în baza constatărilor făcute, propune Eforiei, ca Directorului Iacob Boieriu, pentru gestiunea dela 1 Iulie 1927 până la 30 Iunie 1928, a Căminului — să i-se dea descărcarea cuvenită.

D. c. m. s.

s. s. G. Almășianu

s. s. P. Bura

s. s. I. Pescariu

membrii comisiei.

Revista „Invățătorul“.

— *Raportul Comitetului de direcție.* —

Una din cele mai grele probleme a zilelor noastre este, fără îndoială, susținerea și editarea unei publicațiuni, fie periodice fie cotidiene.

Aceasta greutate este resimțită nu numai de cei ce acționează ca simpli particulari, în calitate de editori și proprietari, ci în aceeaș măsură, și de cei ce conduc publicațiuni cari sunt întemeiate și susținute de diferite organisme sociale sau de breaslă, pentru a servi interesele lor de organizare. Ba am putea spune chiar, că aceste din urmă întâmpină chiar mai mari dificultăți. Căci până când cele dintâi adoptă și unele măsuri de

comercializare, și proclamă senzaționalul drept principiu de program, și aci mă gândesc în primul rând la cotidienele noastre de astăzi, cestelalte, puse în slujbă diferitelor societăți, nu pot urma pe aceasta cale, și prestigiul lor le impune să rămână în domeniul preocupărilor mai ideale, atacând și disecând probleme cu caracter social, moral și cultural, pentru a aduce un aport oarecare, binelui public. Iar simțul de sacrificiu al marelui public, pentru promovarea ideilor de progresivitate colectivă, în aceasta epocă de materialism pronunțat, este dispărent.

Așa se explică faptul că, înafară de cotidiene, aproape toate celelalte publicațiuni periodice, puse în slujba idealurilor mai superioare, o duc foarte anevoios, stagnează, apar cu foarte mare neregularitate, viața li este scurtă, dispar una câte una înregistrând totdeauna dificite materiale însemnate.

Iată marea criză prin care trec astăzi toate publicațiunile noastre, criză care este un semn al vremii, și care trebuie să inspire serioase îngrijorări în sufletele noastre ale tuturor.

Am urmărit de o vreme încoace cu toată atențiunea acest desastroos proces, care se petrece în organismul nației noastre, și ne-am pus nu odată problema, cum s'ar putea înfăptui o stare normală.

Ne-am întrebat adesea și cred că alături de noi, toți cei pătrunși de importanța problemei, ce condițiuni se cere unei publicațiuni periodice, căci aceste ne preocupă în primul rând, pentru că ea să se poată menține, să poată trăi, să fie cetită, căutată, dorită, apreciată și iubită?

Și mărturisim, că după convingerea noastră și după experiența pe care ne-am câștigat-o nu putem ajunge la o normalizare în aceasta privință atâta vreme, cât nu se restabilește echilibrul moral al societății.

Vom căuta să dăm publicațiunilor noastre, formă exterioară simpatică și atrăgătoare, vom căuta s'o executăm în condițiuni tehnice superioare, vom căuta să-i dăm un conținut atrăgător, variat, intelectual, pentruca să răspundă necesităților sufletești ale celor către cari ele se adresează și pentru cari se scrie, vom căuta în sfârșit să le asigurăm colaborarea oamenilor cu nume și autoritate formată în domeniul scrisului, este tot una, sau aproape tot una: *ele nu se citesc*, ele nu atrag, ele nu captivează, rămân pentru mulțime un simplu fenomen, pe care abia dacă-l cunosc din auzite, ele ajung destinatarilor fără ca aceștia să le desfacă de sub banda cu adresa, fără să le taie paginile. Toate efortările sunt aproape zadarnice. Lumea nu citește, nu se mai interesează, nu se preocupă decât doar de problema existenței. Echilibrul moral al societății de astăzi este în declin. El trebuie restabilit fără întârziere, un nou suflu de viață, trebuie să ne stăpânească, pentruca să-i redăm sufletului omenesc din noi, frumuseța și măreția, să-i redăm hegemonia vieții omenești pe care a pierdut-o și pe care o caută însetat de atâta vreme....

Revista noastră „*Invățătorul*”, se știe, este organul Asociației noastre învățătoresci de dincoace de Carpați. De nouă ani neîncetat, s'a străduit nu numai să susțină la suprafață idea de organizare a noastră, ci paralel a îmbrățișat probleme *sociale* pedagogice, culturale, pe cari le-a discutat cu toată competența. Nu s'a mărginit la idea de a fi un simplu buletin al societății noastre, ci, luându-și în serios titlu de publicațiune pedagogică, a dat la iveală cugetări adânci despre rostul școlii, despre problema culturii pentru nația noastră, a remarcat mișcarea pedagogică la noi și aiurea, iar în ultimii doi ani ai vieții sale, s'a ridicat până la cea mai înaltă înțelegere a rostului său, stând alături de cele mai de seamă reviste de specialitate din țara noastră, grație voinței noastre hotărâte și cu ajutorul unor condee de primul rang. Cel ce a urmărit cu grijă și pricepere revista noastră, în vremea din urmă, nu poate contesta nici o literă din aceste afirmațiuni, iar noi nu le facem acestea pentruca să ne agonisim vre'un titlu de laudă, după care nici odată nu am alergat căci nu cadrează cu firea și sufletul nostru. Și cu toate aceste eforturi sufletești și materiale, cu toată truda și aceste gânduri lipsite de vre'un interes de orice fel, revista noastră nu este sprijinită și îmbrățișată, după cum merită mulțimea dascălilor, din aceste stări anormale. n'am putut eși nici noi, cu toate stăruințele eroice pe cari le-am depus, ci ei cel mult să bucură că ea există, trăește, și activează, fără să-i vină în minte, și de datoria de a-i întinde ajutorul minimal ce-l cere: plata regulată de 200 Lei pe an în abonament.

Cauzele, și la noi, ca și la celelalte publicațiuni. Și nouă se pot aplica aceleași pricini, expuse mai sus, față cu publicațiunile periodice în general. Din angrenajul acestor stări de lucruri anormale, n'am putut eși nici noi cu toate stăruințele eroice pe cari le-am adus. Deficitul material al fiecărui an, atentează cu vehemență la puterea și voința noastră, de a pași tot înainte și Dumnezeu știe câtă vreme vom putea să-i rezistăm...

Și este îngrozitor pentru noi, să ne și gândim la un final atât de tragic, când rostul organului se accentuează pe zi ce trece, când înfăptuirile de până astăzi ale așezămintelor noastre încă nu au ajuns într'un stadiu de perfecțiune, și când deci, acest organ de respirație, cu ajutorul căruia, ne-am realizat toate frumoasele începuturi de până acum, *trebuie* să continue a exista și a lupta.

* * *

Oriânduirea în slove a gândurilor, cari țîșnesc din adâncul inimelor noastre în aceste momente, aceste note de durere pe cari le fixăm pe hârtie, nădăjduim, vor aduce un strop de entuziasm, în mintea celor pe cari îi interesează, se vor hotărî, ne vor ajuta și vom învinge. Pentru aceasta hotărîre trebuie să ne luăm puterea și dela faptul, că revista noastră, aceasta cetate modestă, stă neclintită de 9 ani încoace, în mijlocul atâtor tempestăți, și nu numai că stă neclintită, dar s'a înălțat cu fiecare

an tot mai sus, atunci când, reviste similare, au apărut și au dispărut, fără să lase în urma lor nici un rezultat pozitiv.

Iar noi așa credem, am produs rezultate pozitive, concrete, cari pot face mărturie și celui mai sceptic. Având la bază aceste rezultate, rugăm ba cerem chiar, ca ele să nu fie diminuate și nesocotite prin indiferentismul tradițional al mulțimii, ei să fie apreciate prin voința de solidaritate. Învățătorii sunt educatorii celor mulți. Prin ei se transplantează în sufletele colectivităților puterea de a voi și a produce. Ei deci sunt datori să respecte și să aplice aceste doctrine față cu ei înșiși în primul loc. Din partea noastră, îi asigurăm că nu vom lipsi dela postul ce ni s'a încredințat, — iar când vom simți că puterile nu ne ajung, pentru a menține revista pe piedestalul care poate înălța prestigiul ce se cuvine corpului învățătoresc, ne vom retrage de bună voe, predând locurile noastre în mâni mai viguroase și mai destoinice, continuând a-i împărtăși de sfaturile și experiența ce ne-am câștigat în intervalul unui deceniu.

Și acum lăsăm să urmeze gestiunea revistei noastre pe timpul dela 1 Ianuarie până la 31 Dec. 1927.

Bilanțul Revistei „Invățătorul“ pe anul 1927.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Intrate:		Esite:	
Abonamente . . .	124.778.—	Imprimarea revistei	154.200.—
Donațiuni	30.000.—	Spese postale și de adm.	41.904.—
Publicațiuni . . .	10.000.—	Onorare la colaboratori	31.000.—
Sold ca pierderea la 31 Dec. 1927 .		Interese după împrumut	26.874.—
	164.778.—		253.978.—
			253.978.—
	89.200.—		
	253.978.—		

		Datoria Revistei la 31 Dec. 9.6 a fost în a. 927 s'a urcat cu Lei	59.010.—
			89.200.—
		Totalul datoriei . .	148.210.—

Abonamente restante de pe 1926 și 1927 a 200.— Lei 185.400.—

Cluj, la 1 August 1928.

Andrei Pora

Redactorul revistei „Invățătorul“

Raportul

Casierului fondului „Gheorghe Lazăr” despre starea cassei la 31 Decembrie 1927, către adunarea generală ce se va ținea la 26 și 27 August în Turda.

Onorată Adunare Generală,

S'au împlinit 8 ani dela înființarea Fondului „Gh. Lazăr”. Acest fond a luat ființă, din necesitatea ce a simțit învățătorimea, în momentul când a intrat în folosința Casei învățătorilor din Cluj, a cărei menire a fost, este și va fi, de a ocroti pe fiii de învățători, care urmează studiile mai înalte la universitatea și academiile din Cluj.

Atunci când s'a înființat acest fond, aveam speranțe mari, căci cugetam că, nu va fi nici un învățător român, care să nu se facă membru acestui fond, plătind cotizațiile anuale, ca astfel din această sumă să putem ajutura pe fiii de învățătorii plasați în Căminul Casa învățătorilor. — S'au și înscris încă la început așa, că varia numărul membrilor între 2500—3000. Acest număr de membrii s'a și menținut până astăzi. Bazați pe acest număr de membrii și încredințați că, vom putea încasa taxele, am și dat încă dela început un număr destul de mare de burse și ajutoare.

Durere însă că, planul nostru de a încasa taxele nu a reușit pe deplin, cu toate că am căutat toate modalitățile de încasare astfel că, astăzi prin acordarea numărului mare de burse și ajutoare, am ajuns să ni-se micșoreze fondul. Prin urmare ni-se împune îndatorirea a ne gândi mai serios la augmentarea acestei fond, care în timpul de 8 ani a ajutorat pe atâția fii de învățători.

Cel dintâiu lucru ce ni-se împune este, ca fiecare învățător titular în învățământ, să fie membru acestui fond. Toți acei învățători cari ar căuta să se sustragă dela aceasta îndatorire, să fie privit actul lor, ca un atentat îndreptat în contra solidarizării corpului învățătoresc, ceia ce cred că e nedemn să se admită în sânul unei corporațiuni, care trebuie între ori ce împrejurări să fie idealistă.

Mai departe, restanțele ce mai sunt până la finea anului 1927, să se încaseze dela fiecare membru înscris astfel, ca să nu rămână nici o restanță.

În sfârșit, pentru asigurarea și întărirea fondului, începând cu anul 1928 va trebui să ne îngrijim de majorarea taxelor de așa, că acelea se să plătească de către fiecare învățător titular odată pentru totdeauna, când pe lângă avantajul, că dintr'o dată ne-am crea un fond considerabil, din care apoi am putea asigura acordarea mai multor burse, pe calcul real, am scuti membri, de neplăcerea de a plăti în fiecare an taxa și de ne-

ajunsurile încasării de astăzi. Aceasta ar fi singura soluție ducătoare la scop. De altcun comitetul va veni cu propuneri concrete în aceasta chestie.

Deci, să nu ne mai întâlnim cu gesturi și concepții în guște și egoiste, care nu vor să înțeleagă rostul acestui fond, renunțând dela calitatea de a fi membru, pentru motivul că n'au copii și prin urmare n'o să beneficieze de roaele acestui fond. Cazurile ce ni-s'au anunțat de acest fel și venite prin declarații tipărite, ne dă de gândit, că sunt făcute din partea unor oameni cu o-numite scopuri meschine, îndreptate în contra instituțiilor învățătoresști create cu atâtea jertfe. Aceste jerturi însă nu vor prinde, ci acei care le-au conceput, vor rămânea cu ele, însă învățătorimea română își va continua calea ei sigură, ce o duce la consolidare și prin consolidare la putere.

După acestea constatări, ce a fost nevoie să le amintesc, voi trece la aceia parte a raportului, unde voi arăta gestiunea Fondului Gh. Lazăr pe timpul dela 1 Ianuarie, până la 1 Decembrie 1927, după poziția fondurilor, atât la intrate cât și la eșite, unde voi avea ocaziune să arăt și dovedesc eu exactitate, iar D-Voastră să constatați felul cum s'a încasat taxele, cum s'a augmentat fondul din alte venite, precum și cheltuelile ce au fost în cursul anului de gestiune dela 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1927.

I. INTRATE

1. Cotizația de 1% a lefii de bază sau taxa de membru activ a fondului.

În decursul anului de gestiune 1927, încasările taxelor s'au făcut prin Revizoratele școlare și direct dela membrii. Așa în cursul anului 1927 s'au încasat taxe dela 1542 membrii, în suma de Lei 319310, va să zică mai mult față de anul trecut cu 44126 Lei.

Acest fapt avem să-l mulțumim interesului crescând al membrilor, precum și D-lor revizori școlari, cari în totdeauna ne-au dat concursul D-lor prețios în jurul încasării taxelor. Cu tot concursul ce ni-s'a dat în jurul încasării taxelor, totuși până la 31 Decembrie 1927 mai sunt restante destul de considerabile. Acestea provin din cauza transferării dintr'un județ în altul al învățătorilor, membrii ai fondului, și astfel noi din centru îi putem urmări cu greutate.

Și acum, fiindcă a fost vorba de încasarea taxelor, cred că, nu va fi de prisos să arăt felul încasării taxelor după județe, apoi numărul membrilor celor înscriși și restanțele ce sunt ne-încasate pe anii 1921—1927, când apoi vom putea constata și aceea, că din fiecare județ, câți membri s'au înscriși și unde s'au făcut plățile mai regulat. Iată deci:

Jud.	Alba:	membrii înscrși	66,	restanțe	15426	Lei
"	Arad	"	"	523	"	223539
"	Bihor	"	"	39	"	2087
"	Brașov	"	"	88	"	35337
"	Caras	"	"	90	"	41172
"	Cluj	"	"	97	"	2160
"	Orașul Cluj	"	"	42	"	3003
"	Cluc	"	"	15	"	3855
"	Făgăraș	"	"	118	"	14346
"	Hunedoara	"	"	154	"	82404
"	Mureș	"	"	107	"	6594
"	Maramureș	"	"	29	"	9972
"	Năsăud	"	"	153	"	17198
"	Odorheiu	"	"	185	"	3411
"	Sălaj	"	"	98	"	35888
"	Satu-Mare	"	"	156	"	23929
"	Sibiu	"	"	69	"	5050
"	Someș	"	"	61	"	3017
"	Severin	"	"	85	"	8322
"	T. Mare	"	"	126	"	27448
"	T.-Mică	"	"	64	"	12705
"	Timiș	"	"	257	"	31769
"	Treiscaune	"	"	82	"	8386
"	Turda	"	"	91	"	4342
"	Braila	"	"	1	"	240
"	Botoșani	"	"	1	"	480
"	Dolj	"	"	3	"	2235
"	Iași	"	"	1	"	120
"	Ismail	"	"	1	"	785
"	Mehedinți	"	"	1	"	360
"	Neamțiu	"	"	2	"	720
"	Prahova	"	"	1	"	—
"	Vâlcea	"	"	1	"	216
	<i>Total :</i>	"	"	2807	"	626323

Prin urmare, după cele premerse, putem constata că, astăzi avem 2807 membrii înscrși, va să zică mai mulți ca anul trecut cu 65 de membrii.

Suma restanță, din taxele de membrii, dela 1 Ianuarie 1921 până la 31 Decembrie 1927, după cum s'a arătat mai sus, după județe, total este 626323 lei, va să zică o sumă destul de considerabilă, care dacă se va putea încasa, am ajunge să mărim în mod considerabil fondul neatacabil și s'ar putea asigura și pe mai departe bursele și ajutoarele acordate până acum, altfel vom fi necesități să le reducem.

În decursul anului 1927 au repășit mai mulți membrii, pe motive care nu le prea poate face cinste, în schimb la îndemnul D-lor Revizori școlari, precum și la îndemnul D-lor Președinți ai Secțiilor județene, s'au înscris alți membrii noi, așa, că nu-

mărul membrilor n'a scăzut, ci din contră, a crescut. Va trebui odată să se enunțe că toți învățătorii titulari să fie membrii ai Fondului Gh. Lazăr, ca astfel având la dispoziție resurse materiale, fondul să-și poată ajunge scopurile ce și-a propus să realizeze.

2. Cotizația de 25 % din venitul curat al producțiilor școlare.

Fondul „Gh. Lazăr“ în anul de gestiune 1927, s'a augmentat cu suma de 60 lei, 25 % din venitul curat a producției școlare dela școala Ferma-Cojoena jud. Cluj.

3. Interese capitalizate și dividende.

Fondul s'a mai augmentat în acest an de gestiune și cu dividendă în suma de 630 lei, ce a rezultat după cupoanele din 1926 dela 20 acții a Băncii Invățătorilor, donație făcută din partea D-nei Văd. Dr. Gh. Wilt și una acțiune donată din partea corpului didactic din Bonțida jud. Cluj.

Mai de parte s'a mai augmentat cu suma de 101784 lei, întresele ce au rezultat după banii depuși la Banca Invățătorilor din Cluj cu libelele Nr. 349, 301 și 459, deci dividendă cu interese capitalizate, în total 102414 lei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

4. Diverse.

La acest cont a mai încurs suma de 70559 lei și anume: 18430 lei din contul curent restituit Băncii Invățătorilor, taxe pentru Asociația Invățătorilor, tecuți apoi la asociație; 3 lei taxa de înmanare pentru Banca Invățătorilor și 52126 lei depunere în contul datoriei Asociației Invățătoarești, total 70559 lei.

Cu acestea ajungând la sfârșitul părții I-a raportului, în care am arătat amănunțit proveniența, felul și modalitatea încasării sumelor intrate la casseria Fondului „Gh. Lazăr“, voi arăta în partea II-a felul cheltuelilor ce a avut fondul în anul de gestiune 1927.

II. EȘITE.

1. Burse și semiburse.

În anul de gestiune 1927 s'a plătit Casei Invățătorilor, burse și semiburse, pentru fiii și fiicele învățătorilor cari urmează la Universitatea din Cluj și sunt primiți în Casa Invățătorilor, suma de 196800 lei¹, burse plătite pe anul 1926 și 1927.

2. Ajutoare.

În anul de gestiune 1927 s'au dat ajutoare în suma de lei 24452 și anume: pentru studentul în medicină Cornel Opreș 6452 lei; pentru elevul de clasa a VIII-a în Dej, Vladimir Duca

¹) Din aceasta sumă 11.400 Lei s'a plătit semibursele fetelor de învățători.

4000 lei; pentru Miron Oltean student la politehnica din Charlottenburg, 5000 lei; pentru D-șoara Irina Cotuțiu elevă de clasa IV-a la școala profesională din Cluj 4000 lei și D-șoarei Aurora Filimon studentă în Cluj, suma de 5000 lei.

3. *Tipărituri.*

Pentru tipărituri s'a cheltuit în acest an de gestiune suma de 3530 lei și anume: Pentru plicuri 290 lei; pentru un registru al membrilor, legat, 1860 lei; pentru 2000 declarații pentru înscrierea de membrii 940 lei și pentru alte imprimare, necesare fondului, 440 lei, total 3530 lei.

4. *Cheltueli de birou.*

La aceasta poziție s'a cheltuit 352 lei și anume: spese împreunate cu trimiterea sumelor de bani și scrisori.

5. *Diurne și remunerații.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La acest capitol s'a cheltuit 44576 lei și anume: 30.000 lei remunerație cassierului general pentru munca depusă zilnic întru administrarea fondului, iar restul de 14576 lei s'a dat funcționarilor fondului pentru mai multe deplasări ce s'au făcut la București în chestiile ce privesc Casa Invățătorilor și în alte locuri, precum și pentru deplasările ce au făcut delegațiile câtorva județe, la ședințele comitetului Fondului „Gh. Lazăr“ ce s'au ținut în luna Sept. și în luna Dec. 1927.

6. *Diverse.*

În acest cont se arată o sumă de 154582 lei, care s'a spesat în modul următor: Pentru înmanuarea banilor 110 lei. Băncii Invățătorilor, replătire din contul curent 93525 lei. Băncii Invățătorilor restituire din împrumutul ridicat dela Asociația Invățătorilor, 50187 lei. Pictorului Pop. Oradea-Mare, pentru tabloul Dr. Gheorghe Wilt și cadrele tabloului 10400 lei. Abonament pentru rev. „Invățătorul“ din partea unui învățător, 100 lei. Restituire D-lui Nicolae Stanca înț., din suma plătită în plus 260 lei, total 154582 lei.

În urma acestora demonstrând și justificând fiecare cont atât la intrate cât și la eșite în liniamente generale și amănunțit, cred totuș, că pentru scoaterea mai bine în evidență a intratelor și cheltuelilor, va fi consult. ca să fac un bilanț numai cu cifre, ca astfel să se poată controla și constata mai bine starea Fondului „Gh. Lazăr“, la fine anului 1927.

INTRATE.

1. Soldul trecut de pe luna Decembrie 1926 . . .	642456.13 lei.
2. Cotizație de 1% sau taxa de membru . . .	319310.— „
3. Cotizație de 25% din ven. prod. școlare . . .	60.— „
4. Interese capitalizate și dividende . . .	102414.— „
5. Diverse	70559.— „
<i>Totalul intratelor :</i>	<i>1134799.13 „</i>

EȘITE.

1. Burse și semiburse	196800.— Lei. ¹⁾
2. Ajutoare	24452.— „
3. Tipărituri	3530.— „
4. Cheltueli de birou	352.— „
5. Diurne și renumerații	44576.— „
6. Diverse :	154582.— „
<i>Totalul eșitelor :</i>	<i>424292.— „</i>

Prin urmare, scăzând din totalul intratelor, în anul de gestiune 1927, în suma de 1,134,799 lei 13 bani, totalul cheltuelilor în suma de 424292 lei, rămâne la 31 Decembrie 1927 un sold de 710507 lei 13 bani, din care, suma de 604566 lei se află depusă la Banca Invățătorilor, ca fond neatacabil, cu libelul Nr. 349, apoi suma de 28640 lei se află depusă tot la Banca Invățătorilor sub denumirea „Fundatia Dr. Gheorghe Wilt“, cu libelul Nr. 301. Restul soldului se află depus tot la Banca Invățătorilor, cu libelele Nr. 446, 459.

Afară de aceasta, fondul dispune de o acție dela Banca Invățătorilor în valoarea de 250 lei, donație făcută din partea corpului didactic din Bontida, din jud. Cluj, și de alte 20 acțiuni dela Banca Invățătorilor, în valoare nominală de 5000 lei, donate din partea D-nei Văd. Dr. Gh. Wilt, cu menirea de a fi ajutat din dividenda lor, în fiecare an, în ziua de Sft. Gheorghe, un elev dela gimnaziul „Dr. C. Angelescu“, din Cluj.

Onorată Adunare Generală,

După ce ați auzit citindu-se acest raport amănunțit, făcut asupra Casei Fondului „Gh. Lazăr“ pe gestiune anului 1927, după ce controlul și revidierea Casei Fondului „Gh. Lazăr“ s'a făcut prin comisia esmisă din partea Comitetului, aflându-se în ordine cassa și toate operațiunile precum și fiecare poziție dela intrate și eșite, justificându-se cu acte în regulă, rog adunarea generală să binevoiască a lua la cunoștință acest raport despre starea casei și a-mi da pentru anul de gestiune 1927 descărcarea cuvenită.

Cluj, la 1 August 1928.

Petru Bura,

Cassierul gen. al fond.

„Gh. Lazăr“.

¹⁾ În total s'a plătit sub titlu de burse și semiburse 442.800 Lei, din cari 246.000 Lei se va conta la eșite în gestiunea anului 1928.

Fundațiunea Gheorghe Lazăr.

— *Raportul Comitetului central pe anul 1927/28* —

Intruniți în a 8-a adunare generală ordinară, convocată în conformitate cu Statutele, în cele ce urmează vom face o dare de seamă asupra activității societății noastre, asupra problemelor pe cari Comitetul le-a soluționat în cursul unui an, și vom stăruși asupra rezultatelor pe cari le-am obținut.

Dintru început vom face constatarea că Fundațiunea Gheorghe Lazăr, își desfășurara viața sa, începând cu anul 1928, pe noi baze și temeniri, căci în primăvara acestui an, am obținut aprobarea noilor Statute, de către autoritățile în drept.

După cum, de sigur toți dintre noi cunoaștem, încă în anul 1926, Martie 25, Parlamentul României, a adus o lege specială, prin care, se recunoaște existența legală a Fundațiunii Gheorghe Lazăr, și i se dă în grijă și posesiune toate bunurile de cari această societate a dispus și până atunci, între cari locul de frunte îl ocupă Căminul Casa Invățătorilor din Cluj.

Cu aceasta ocaziune s'a stabilit definitiv, printr'o Convențiune, raporturile între Societatea noastră și Universitatea din Cluj, față de care, în mod firesc, am avut și avem oarecare puncte de contact și legătură. Căminul nostru având destinația exclusivă de a adăposti studenți universitari.

În acea lege, precum și în Convențiunea anexata ei se prevedea, ba se spunea categoric, că Statutele Fundațiunii Gh. Lazăr precum și Statutul de administrare al Căminului, trebuiesc modificate, spre a se pune în deplină concordanță atât cu articolele din lege, cât și cu punctele Convențiunii.

Ne-am conformat întru toate acestor imperative, și în ziua de 21 Mai 1927, adunarea generală extraordinară a societății noastre, a procedat la modificarea vechiului Statut.

Statutul nou, modificat, a fost înaintat Tribunalului Cluj, pentru aprobare. Tribunalul Cluj, înainte de a decide a cerut avizul Ministerului Instrucțiuni. Acesta prin ordinul No. 3655 din 26 Ianuarie, trimite acest aviz favorabil, adică în sensul că este de părere să se aprobe modificările aduse Statutelor Fundațiunii Gheorghe Lazăr, și Statutului de administrare al Căminului „Casa Invățătorilor“ din Cluj. Tribunalul Cluj, în ședința publică, din 30 Martie 1928, aduce Sentința de aprobare a acestor modificări, sub No. 168—1928. După publicarea sentinței, s'a dat un termen de 15 zile părților cu drept de Apel. Neapelându-se, aceasta sentință, ea s'a ridicat la valoare de drept și s'a dispuns a se înscrie în Registrul oficios al Societăților și Asociațiunilor, de pe lângă Tribunalul Cluj.

În numărul de față al revistei noastre publicăm în întregime textul nou al Statutelor, cu gândul ca el să poată fi citit și studiat de toți membrii noștri, și a li-se de astfel puțința să-și cunoască drepturile și datoriile, ce decurg din ele.

Ducerea la îndeplinirea a acestui lucru, a fost punctul de căpetenie în activitatea Comitetului în cursul unui an, și avem plăcuta datorie a prezenta onor. adunări generale prezente, aceasta îndeplinire, care, stim noi cei ce am purtat-o, a necesitat foarte multă muncă și bătaie de cap, cunoscând că noua lege a persoanelor juridice, e foarte severă și pretutindeni foarte multe formalități, împreunate cu cheltueli materiale și de timp.

Odată cu aprobarea acestor Statute noi, societatea noastră, cu toate instituțiile sale, a intrat într'o era nouă.

Ar fi de sigur cazul ca să ne ocupăm cu aceste modificări, dar credem a fi de prisos aceasta lucrare, deoarece fiecare dintre noi le poate găsi chiar în textul acestui număr.

Vom stărui totuși asupra uneia din aceste modificări esențiale, cea care se ocupă cu problema cotizațiunilor ce trebuie să plătească membrii.

Anume, Art. 8 al Statului prevede următoarele: „*Membrii fundațiunii, vor plăti o cotizație stabilă de adunarea generală.* Aceasta cotizație se poate plăti odată și pentru totdeauna, într'o sumă pe care o va stabili adunarea generală. Cotizațiile se încasează de către Revizoratele școlare, prin Statele de leafă, conform ordinului Ministerului Instrucțiuni No. 14.817—1927“.

Pe cum se vede, s'a abandonat veche dispozițiune, de a se percepe în fiecare an, dela fiecare membru, 1% din leafa de baza anuală, și s'a adoptat o nouă modalitate, de a se încasa o sumă, odată și pentru totdeauna. Cel ce plătește odată pentru totdeauna acea sumă, la casseria socieății noastre, devine în mod legal, membru activ, pe viață, fără nici o altă obligațiune, bucurându-se de toate drepturile ce poate acorda Societatea membrilor săi, pe toată durata vieții. Noi credem că aceasta modalitate, este mult superioară și mai eficace ca cea de până acum. Din sumele ce vom încasa, în acest fel, intenționăm să creem un fond puternic de câteva milioane de Lei. Am făcut și un calcul aproximativ și am ajuns la următoarele conclusiuni. Plătind toți învățătorii membrii, o sumă de 1000 Lei, drept cotizație la Fundațiunea Gh. Lazăr, am realiza un capital de 5.000.000 Lei, la care mai adăugând capitalul neatacabil existent azi de 650.000 Lei, am dispune de un Capital total de 5.655.000 Lei. Acesta depus spre fructificare cu un % oarecare, să zicem 12, ne-ar asigura an de an, un venit netto de circa 700.000 Lei. Aceasta sumă vom întrebuița-o exclusiv pentru acordarea de burse și ajutoare fiilor de învățători cari urmează studii la Universitate și la școli secundare, și în felul acescta am fi la adăpostul nereușitelor de până acum, putând lucra înainte, cu cifre exacte și cu buget real, nu ca până acum, când acordam burse în nădejdea încasserilor de cotizațiuni, de 1% al lefii de bază, cari mai totdeauna întârziiau să se verse, ori nu se încassau de loc.

Comitetul nostru în diferite rânduri, s'a ocupat cu aceasta

problemă și a hotărît să aplice încă cu anul 1928 aceasta dispoziție statutară, stabilind cotizația de 1000 Lei de fiecare membru al său, odată pentru totdeauna, iar acum vine a propune onor. adunări generale, ca să o aprobe și să-i dea prin hotărîrea sa, forma legală și definitivă.

Amintim aci că în acest sens, s'a și lansat de către Comitetul nostru, circulara No. 13 din 15 Iunie 1928, către toate Revizoratele școlare, cari au fost rugate să procedă la încasări prin Statele de leafă. Și după cum suntem informați, multe din acestea au și făcut operațiunile de rețineri încă pe Statele de leafă pe Iulie—August, altele au convenit cu învățătorii din județele lor, să se rețină în mai multe luni. Oricum se va face nouă ne este egal, ceace ne interesează este ca să se efectuiască în toate județele aceasta operațiune, ca să putem pune temeiuri solide, unei societăți, care s'a dovedit în cursul alor 8 ani de viață, a fi de cea mai mare ajutor pentru învățătorimea noastră.

Dar nu putem să trecem fără a face un apel către toți învățătorii noștrii, ca să nu se substreagă dela aceasta înaltă datorie. Noi am conceput dintru început, că nu trebuie să rămână nici un singur învățător afară din această societate. Societatea noastră dela început s'a așezat pe principiul solidarității și ajutorării reciproce. Nu putem concepe în sufletul nostru idea, ca pentru aceasta societate să cotizeze numai acei învățători, cari au nevoie de ajutorul ei. Ea este a noastră a tuturor iar cei cărora Dumnezeu le-a hărăzit să nu fie avizați la ajutorul societății noastre, să nu uite că de obolul lor, beneficiază colegii cu familie numerosă și stare materială precară, și în acest caz, au contribuit la înălțarea breslei, înălțare și ridicare care se resfrânge asupra tuturoră dintre noi. Circulara mai sus pomenită în acest sens am și conceput-o către Dnii Revizori și în acest sens cerem să se execute iar adunarea generală prezentă, este rugată de noi Comitetul, ca să confiintească încă odată, prin hotărîrea sa acest punct de vedere, decretând că toți învățătorii titulari și învățătoarele, sunt membrii din oficiu ai societății noastre. și deci operațiunile de reținere să se aplice deopotrivă pentru toți.

Ne exprimăm, On. adunare generală, încă odată, și cu acest prilej. nădejdea, că societatea noastră astfel reorganizată, se află acum pe cea mai bună cale și ea va putea sta cu mândrie și fruntea senină nu peste mult, în fața tuturoră acelor cari îi caută roadele. și se interesează de soarta ei.

Tot aci pomenim că cu prilejul modificării Statutelor s'au adus însemnate schimbări și îmbunătățiri în Statutul de administrare al Căminului Casa Învățătorilor din Cluj. Vechiul statut era construit și alcătuit în anul 1920, mai mult numai pe presupuneri și intențiuni. cari, știm din lupta vieții unul fiecare din noi, nu totdeauna se pot realiza. El prezenta și lacune și îngreuna de multe ori agendele de conducere. Noul Statut modificat, este alcătuit pe baza unei experiențe de 8 ani, pe care am trăit-o și am aplicat-o.

Principiile conducătoare le-am concretizat în forme precise, obligațiunile și drepturile le-am stipulat cu claritatea necesară, și am căutat să punem în concordanță atribuțiunile diferitelor organe ale societății cu cele ale căminului.

Nu putem avea de sigur nici acum pretențiunea că acest Statut ar fi desăvârșit, ci noi îl vom aplica cu toată grija, căutând greșelile care le-ar mai avea, și notându-le, cum am făcut și până acum, pentruca să-l perfecționăm atunci când se va simți necesitatea.

Activitatea Comitetului D-Voastră, în afară de aceste lucrări, s'a extins apoi la rezolvirea diferitelor chestiuni curente în legătură cu viața de fiecare zi a Societății și cu agende de conducere ale Căminului Casa învățătorilor.

În cursul anului Comitetul, în acest scop, a ținut în total 6 ședințe.

Totalul întratelor în cursul anului financiar 1927, au fost de 1.134.799.13 Lei, iar totalul eșitelor de 424.292.— Lei.

De altfel Cassierul, va prezenta un raport amănunțit. Neul total al actelor întrate și rezolvate a fost de 200. Căminul Casa Învățătorilor și-a încheiat anul în condițiuni normale. Un raport special despre mersul lui, precum și despre gestiunea anului 1927, Vă prezintă Directorul Căminului.

După aceste Vă rugăm să binevoiți:

1. A lua la cunoștință cu aprobare acest Raport general al Comitetului, dându-i descărcarea .

2. A lua la cunoștință Raportul Cassierului și al Directorului Casei Învățătorilor, alegând 2 Comisiuni de verificare, pe baza raportului cărora să puteți da descărcarea cuvenită.

3. Să binevoiți a decreta că toți învățătorii titulari sunt membrii din oficiu al Fundațiunii Gh. Lazăr;

4. Să binevoiți a aproba propunerea Comitetului, stabilind cotizația de 1000 Lei odată pentru totdeauna, pentru membrii societății.

Cluj la 10 August 1928.

Toma Roșu
președinte

Andrei Pora
secretar general

Căminul „Casa Învățătorilor“

în anul școlar 1927/28.

S'au împlinit 7 ani, de când instituțiunea Casa Învățătorilor din Cluj este condusă și administrată de învățătorimea română, prin Comitetul „Fundațiunii Gheorghe Lazăr“. Este incontestabil, și trebuie să recunoască chiar și adversarii cei mai intransigenți, că fiecare an, care s'a scurs, a însemnat pentru Căminul nostru, un avânt și un progres, care a culminat în anul școlar 1927—28, când institutul a adăpostit în condițiuni pe deplin satisfăcătoare

197 studenți înscriși la Universitate și alte școli superioare din Cluj. Într'adevăr, în anul 1921, când am preluat conducerea Căminului, am aflat în total 100 de locuri, pentru studenți. Unele din aceste erau ocupate de persoane, fără nici o legătură cu viața universitară, și deci destinația Căminului era alterată și lăsată la bunul plac. Conducerea noastră a avut prima grijă să restabilească aceasta neadmisibilă organizare, să respecte destinația Căminului și să-i dea caracterul ce i se cuvine.

Astfel, a evacuat fără șovăire pe toți cei ce dețineau locuri în Cămin fără titlu, și în mod consecutiv, a sporit an de an, numărul locurilor dela 100 la 197, adică un spor de 100%. Iar dacă s'ar face obiecțiunea că în tendința aceasta a noastră, de a dubla capacitatea de adăpost a studenților, în Cămin, am fi căzut în greșala de a aglomera prea mult tineretul și astfel a pune în primejdie confortul necesar, ori am fi nesocotit condițiunile igienice, răspundem hotărît: nu. Sporirea aceasta s'a făcut în mod normal. Am redat Căminul destinației sale, amenajând foarte multe camere cari erau ocupate pentru alte scopuri, decât cele ce se cuveneau. Un mic amănunt ne lămurește pe deplin. Înainte vreme toate camerele din parterul Căminului, în număr de 9, primiseră variate destinațiuni: locuințe particulare, depozite de materiale cari nu aparțineau Căminului, iar unele stăteau chiar goale. Imediat administrația noastră, a lăsat toate măsurile trebuincioase, pentru ca tot ce era strein să fie îndepărtat, iar aceste cele mai igienice și frumoase camere, să fie amenajate pentru a se putea plasa studenți în tr'ânsele. Aceasta lucrare de sigur n'a fost prea ușoară, considerând că a trebuit să procurăm mobilierul necesar, care lipsea cu desăvârșire, apoi efectele și toate accesoriile de lipsă, pentru 30 studenți.

Tot așa am procedat și la reorganizarea încăperilor din cele două etaje. În loc de 2 și 3 locuri, câte erau în aceste camere, am așezat în fiecare câte 4 locuri, în unele, cari erau mai spațioase și au un cubaj mai mare, chiar câte 5 locuri, fără a prejudeca, cum spuneam, condițiunile de igienă, confort și comoditate. Și aci a trebuit să depunem însemnate eforturi materiale, pentru înzestrarea Căminului cu mobilierul și efectele trebuincioase, mese, dulapuri, scaune, etajere, paturi, apoi saltele ciar-ciafuri, perne, pături etc., din cari la preluare, erau pentru 100 studenți, iar astăzi avem pentru 197.

Aceasta înzestrare nu prezintă însă o îmbunătățire numai sub raport numeric și cantitativ, ci chiar și sub raport calitativ. Astfel în locul pernelor umplute cu paie, am procurat 197 perne umplute cu pene, în locul saltelor de pae, avem până în prezent saltele umplute cu afric 105 bucăți, pregătite de tapetieri în condițiuni confortabile, iar restul până la 197 sunt deja sub comandă și vor fi date spre folosință cu începerea anului școlar 1928—29 adică la 1 Oct. c. În locul păturilor de pat, învechite și de o calitate foarte inferioară am procurat pături noi, de lână veritabilă, și de a calitate bună.

Dar să mai remarcăm și alte îmbunătățiri. Toate cele 52 camere ale Căminului împreună cu celelalte sale, la preluarea instituției din partea noastră, erau văruițe simplu. În cursul acestor ani din urmă, noi le-am zugrăvit în mod succesiv, încât astăzi toate au un aspect cu totul altfel. Baia, care o aflasem într'o stare primitivă, cu 3 vane vechi și uzate, la început am amenajat-o instalând 4 vane noi, moderne, de fontă, iar în anul 1924, văzând că nici așa nu mai corespunde, am mai instalat pe lângă vane 12 dușuri, pentru apă caldă, astfel că astăzi, la satisfacere săptămânal nevoile de igienă ale celor 197 studenți.

Serviciul de încălzit al Căminului, încă a căpătat o soluțiune corespușzătoare, instalând în anul 1926, un nou Cazan, modern, procurat din Germania, în valoare de 223.000 Lei, cu ajutorul căruia am putut face față gerurilor celor mai mari. Am instalat apoi în fiecare cameră Cuere noi, care au lipsit până acum.

Mai recent suntem pe cale de a aduce o radicală reorganizare a Bibliotecii Căminului. Inceputul l-am făcut odată cu anul care l-am încheiat, când am instalat două noi dulapuri unul pentru cărți, iar altul special pentru reviste și când am sporit numărul cărților la 2000 volume cheltuind 12.000 Lei. Pentru toamnă se vor instala, noi mese în sala de bibliotecă, moderne, confortabile, costul cărora atinge cifra de circa 100.000 Lei, având 50 locuri. Pentru sporirea cărților din Bibliotecă am destinat pentru anul școl. 1928—29, suma de 25.000 Lei, astfel biblioteca va satisface toate necesitățile tineretului, cuprinzând cărți din toate specialitățile.

Toate aceste inzeștrări, firește, s'au făcut înafară de cheltuelile curente de inzeștrare și întreținere, cari, sunt reclamate an de an, în urma uzajului.

De sigur, buna inzeștre și amenajare, mai reclamă și alte noi și noi îmbunătățiri, pe cari le urmărim zi cu zi și pe cari le vom realiza în măsura puterilor și a posibilităților financiare.

Dar nu putem întrelăsa de a pomeni și îmbunătățirile ce s'au făcut în ce privește vuptul ce se servește în Cămin. Datorită, unei administrațiun raționale și cinștite, întreținerea tineretului s'a făcut în cele mai bune condițiuni posibile. Deși cota zilnică, în anul școl. 1927—28, a fost de 40 Lei de persoană, noi am servit acelaș regim de alimentare ca și celelalte Căminuri din Cluj, cari au avut o cotă de 45 Lei la zi, ceace o putem dovedi în orice moment cu foile de zi și cu toate celelalte registre auxiliare. Suntem ferm convinși că, nimenea altul, și subț nici un motiv, nu ar fi putut servi o masă mai bună, în limita sumelor de care am dispus noi, și nu putem deci decât să continuăm cu neclintită hotărâre aceasta stare de lucruri, care poate fi excepționață doar de elemente turbulente și de reacredință, de care am avut în anul ce s'a scurs 2—3 exemplare, și față de care s'au și luat la vreme măsurile trebuitoare, prin organele de disciplină ale Căminului, în față cărora, aceștia, și-au cerut scuzele. În general, credem că este locul aci să adresăm câteva cuvinte binevoi-

toare studenținii și în deosebi acelor câțiva, cari se lasă repuși ori seduși de gâhuri ce nu cadrează cu demnitatea omului de cultură. Studențimea universitară din Cluj, și în special fii învățătorilor noștri, cari urmează studii în metropolă Ardealului, nu trebuie să uite, că toate instituțiile, cari îi adăpostesc pe ei, și-au agonisit în cursul anilor, un renume, pe care nu-i îngăduit unui tinăr, fără experiență și lipsit de o judecată matură să-l pângărească cu ușurința de copil. Fenomenul acesta de a se ridica câțiva împotriva conducerilor, s'a manifestat la toate Căminurile din orașul nostru, chiar atunci când toate aceste instituțiuni, erau în plină desvoltare și evoluare în spre bine. Dacă astăzi Căminurile orașului Cluj, sunt prezentate ca modele, și vrednice de imitat în toate celelalte centre universitare din România, să nu uite tineretul, că acest lucru nu este altceva decât rezultatul unor efortări până la sacrificiu al acelora cari stau în fruntea lor, și cari toți și-au făcut un program și scop al vieții lor, de a duce până la înflorire aceste instituțiuni umane și naționale.

În deosebi, să nu uite fii de învățători, că societatea părinților lor, Fundațiunea Gheorghe Lazăr, după ce a câștigat cu grele dar hotărâte lupte, acest Cămin al învățătorilor, pentru ca să le ușureze aci în Cluj posibilitățile de desvoltare, și gândul de a face studii, să nu uite, zic, origina ființei lor, și să-și aducă aminte că în fruntea acestei instituțiuni stă o grupare de oameni, învățători români și ei, ca și tatăl lor, care se frământă și se sbuciumă neincetat să procure înlesniri pentru dânsii, și care trebuie să ducă o grea lupta, ca să mențină Căminul cu mijloacele lor modeste și reduse, la înălțimea celorlalte căminuri din Cluj, întreținute de Universitatea din Cluj, deci de Stat, cu mijloace incomparabil mai puternice și neprecupțite, și că cu toate acestea, instituția noastră, grație vigilenței și inimei celor ce stau în fruntea ei, și-a păstrat până în prezent, și suntem siguri își va menține și în viitor, locul de cinste și egalitate între acele instituțiuni, puternice ale Statului.

Am ținut să scriem aceste câteva rânduri din cea mai curată și adâncă dragoste ce purtăm pentru fii noștri, fără a uita însă, că față cu ei ce vor încerca în viitor să tulbure această curată atmosferă de iubire, muncă, respect și bunăcuviință, de care s'a bucurat Căminul nostru timp de 8 ani, vom ști lua dacă va fi nevoie, măsurile corespunzătoare la vreme.

Revenind acum la viața proprie a Căminului nostru în anul 1927—28, vom pomeni, că deschiderea s'a făcut la 1 Oct. 1927. Cei 197 studenți adăpostiți în Cămin, din punct de vedere al situațiilor, și al întreținerii, se împart în următoarele categorii: 7 bursieri, 45 semibursieri și 53 solvenți ai Fundațiunii Gh. Lazăr. Apoi 16 bursieri ai Universității, dintre cari 2 au fost fii de învățători. Fii de învățători am avut în total 107, restul de 90 au fost solvenți a căror părinți nu sunt învățători.

Taxele de întreținere pentru semibursieri au fost 900 Lei lunar, solvenții fii de învățator, cu examenele la curent au plătit lunar 1800 Lei, iar cei cu examene restante 2000 Lei. Tot atâta, adică 2000 Lei, au plătit solvenții nefiind fii de învățatori.

Pentru a servi pe studenți la masă, în camere, și alte servicii, precum și pentru necesitățile de bună funcționare, au fost angajați în total 24 persoane de serviciu.

Agendele culturale și disciplinare au fost îndeplinite de dl Prof. Drăgan, dela Universitatea din Cluj, cu care administrația noastră s'a aflat în cele mai bune raporturi, soluționând în chip fericit toate agendele ivite. Comitetul ales din sânul studențimei a contribuit mult la bunul mers de Căminului.

Căminul a primit în anul expirat o subvențiune din partea Statului de 1.135.000 Lei. Menționăm că aceasta subvențiune nu s'a mai urcat de 3 ani încoace, deși toate articolele de întreținere și lipsiurile căminului au fost tot mai scumpe și mai mari, și deși am cerut în fiecare an urcarea.

Totalul intratelor a fost de 4.061.149 Lei cu 88 bani, iar totalul eșitelor de 4.059.096 Lei cu 07 bani, rămânând un sold la 31 Dec. 1927 de 2.098 Lei 18 bani. În total s'au rezolvit 116 acte.

În pagina următoare lăsăm să urmeze Tabloul după conturi, al gestiunii și Tabloul statistic al studenților.

A. Pora,
directorul Căminului.

PROCES VERBAL

*luat astăzi în 12 August 1928, în Biroul Casei Invățătorilor,
pe cum urmează :*

Subsemnații membrii în Comisiunea de cenzori, am predat la cenzurarea gestiunii Căminului „Casa Invățătorilor“ din Cluj, pe anul financiar 1927, adică din 1 Ianuarie până la 31 Decembrie 1927, am cercetat poziție de poziție, registre, Cassa, atât la intrate, cât și la eșite, am examinat actele justificative; confruntându-le cu jurnalul de cassă, cât și cu celelalte jurnale auxiliare și le-am aflat în deplină ordine, convingându-ne de o bună și corectă administrare.

În consecință propunem on. Comitet și adunării generale, ca Directorului Casei Invățătorilor din Cluj, să i-se dea descărcare pentru gestiunea anului 1927,

(ss) Ioan Pescariu. (ss) Vasile Chintoanu. (ss) M. Hurducaciu.

Bilanțul general pe anul financiar 1927.

No. curent	D a t a	Taxe de întreținere		Dela Fondul Gh. Lazăr		Subvenție dela Stat		Taxe de locuință		Taxe de uzaj și bibliot.		Diverse		Soldul anului fin. 1926		Totalul intratelor	
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
1	Luna Ianuarie	177450				283750		200				900		645	58	462945	58
2	„ Februarie	284250														284250	
3	„ Martie	280700				120000						60				400760	
4	„ Aprilie	165625				283750										449375	
5	„ Maiu	261350										1628				262978	
6	„ Iunie	275716	30													275716	30
7	„ Iulie					283750										283750	
8	„ August	9200		91200				180				4300				104880	
9	„ Septemv.																
10	„ Octomvrie	251000		45600		283750										580350	
11	„ Noemvrie	314100								19700						333800	
12	„ Decemvrie	314100		291600				12490				4200				622390	
	TOTAL	2333491	30	428400		1255000		12870		19700		11088		645	58	4061194	88

Bilanțul general pe anul financiar 1927.

Data	Alimente		Încălzit		Întreținere		Luminat		Lefuri și honorare	Lefurile pers. de serviciu	Mobilier și edecuri		Lingerie	Apă și canal		Chelt. de birou	Taxă de asigurarea a serviciilor.		Medica- mento	Diverse	Biblio- teca		Totalul eșitelor			
	Luna	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	Lei	Lei	b.	Lei	Lei	b.	Lei	Lei	b.	Lei	Lei	b.	Lei	b.		
Ianuarie	256793	50	91000		29289	50	22357		11000	25800			12500			5974			4249	1650	1162		461775			
Februarie	178232	54			11051				31000	23300	1600			30717	50	870	8000						284771	04		
Martie	194487		49135	20	23293		7567	50	12230	48600	39008					220	6000		5616	1100	7520	35	34777	05		
Aprilie	232834	70	45000		6194		7777	50	22230	4000	127088	70				720				181	2190		448215	90		
Mai	147162	65			5930	40	12952	50	14230	43800	3425			30717		400	10000				400	400		269417	55	
Iunie	212295	95			26650	90			5730	18100	1805						5000				778			270359	85	
Iulie	123838	70	99105						36960	6000							13287	98	4303	1000				284494	68	
August	80112				3096		8662	50																91870	50	
Septembrie	12126	50			1617				4000															17743	50	
Octombrie	224797	06	128582	20	78914	10	3280		36680	50675	6119	97	36600			6305					5830			57782	33	
Noembrie	233715	15	20400		6692	50	7630		13375	22900	27080					710			802			500			333804	65
Decembrie	377950	52	62560		25230	50	24550		30105	53400	31907					13280					4501	600			624084	02
Total	2274345	27	495782	40	217958	90	34777		217540	296575	238033	67	49100	61434	50	28479	42287	98	14970	15440	12372	35	4059096	07		

Bilanț:

Director administrativ:
ss. ANDREI PORA

Intrate: 4.061.194-88 Lei
Eșite: 4.059.096-07
Sold: 2.098 81 Lei

TABLOU STATISTIC

despre studenții locuitori în Căminul „Casa Învățătorilor“ în anul școlar 1927—28.

FACULTATEA	Fii de învățători membrii ai Fond. „Gh. Lazăr“				Fii de preoți		Fii de funcționari publici și privați		Fii de industriași și comercianți		Fii de agricultori		TOTAL	OBSERĂVRI
	Bursieri	Semi-bursieri	Bursieri ai Statului	Solvenți	Bursieri ai Statului	Solvenți	Bursieri ai Statului	Solvenți	Bursieri ai Statului	Solvenți	Bursieri ai Statului	Solvenți		
	ai Fondului Gh. Lazăr													
Drept	—	15	—	23	1	7	1	15	—	3	1	17	83	
Medicină	3	12	—	11	—	3	1	11	—	3	1	5	50	
Litere și Filosofie	1	1	2	—	1	—	3	3	—	1	—	—	12	
Științe	2	5	—	4	2	—	—	2	2	—	2	1	19	
Acad. Comercială	1	7	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	14	
Farmacie	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	
Conservator	—	3	—	6	—	—	—	3	—	—	—	—	12	
Belle-Arte	—	2	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	5	
TOTAL	7	45	2	53	3	11	5	35	2	7	4	23	197	

Cluj, la 5 Iulie 1928.

ss. ANDREI PORA
director administrativ.

Statutele Societății „Fundațiunea Gheorghe Lazăr“.

I. Numirea, sediul, stampila.

ART. 1.

Se înființează, cu concursul moral și material al învățătorilor, învățătoarelor, învățătoarelor dela școlile de copii mici, profesorilor de școli normale, revizorilor și subrevizorilor școlari, inspectorilor primari, profesorilor dela școlile medicco-pedagogice, catihetilor pentru școlile primare și normale în posturi sistematizate, o societate cu numele :

„FUNDAȚIUNEA INVĂȚĂTORILOR GHEORGHE LAZĂR“

ART. 2.

Sediul societății este în orașul Cluj. Stampila va avea inscripția : FUNDAȚIUNEA INVĂȚĂTORILOR „GHEORGHE LAZĂR“ 1920.

II. Scopul societății.

ART. 3.

Scopul Fundațiunii „Gheorghe Lazăr“ este :

- a) A veni în ajutorul membrilor săi precum și al familiilor acestora.
- b) A înființa și a susține Căminuri pentru copiii membrilor săi, cari studiază la școlile secundare și superioare.
- c) A înființa sanatorii pentru membrii săi.
- d) A creia și distribui ajutoare și burse acelor copii ai membrilor săi, cari urmează studii la școli secundare precum și la Universitățile române ori streine.

III. Averea.

ART. 4.

Averea Fundațiunii „Gheorghe Lazăr“ se compune :

- a) din Fundațiunea neatacabilă de 500.000 Lei, întemeiată de către Asociația Invățătorilor.
- b) din cotizația membrilor activi și fondatori.
- c) din cota corespunzătoare dela fosta Societate (Eötvösalap) a cărei succesoră de drept este Fundațiunea „Gheorghe Lazăr“.
- d) din subvențiile ce le va acorda Statul.
- e) din donațiuni.
- f) Patrimoniul societății este și Căminul Casa învățătorilor din Cluj, a cărui posesiune, conducere și administrare o are societatea, în baza legii promulgată cu I. D. R. No. 1495 și publicată în Monitorul Oficial No. 73 dela 29 Martie 1936.
- g) din sechări.

IV. Membrii Societății.

ART. 5.

Societatea are membrii onorari, fondatori și activi.

ART. 6.

Membrii onorari ai Fundațiunii „Gheorghe Lazăr“ se aleg de către adunarea generală a societății la propunerea Comitetului, dintre acei bărbați, cari și-au asigurat merite remarcabile pe terenul învățământului, au contribuit prin munca și ajutorul lor la ridicarea prestigiului moral și material al Corpului didactic primar și normal precum și la prosperarea societății. Ei participă la adunările generale cu vot deliberativ.

ART. 7.

Membru fondator al societății se consideră ori care cetățean român, instituție, comună bisericească și politică, societate, care face donațiuni de cel puțin 5.000 Lei. Donațiunile mai mari sau în realități se administrează în conformitate cu actul de donațiune. Membrii fondatori au drept de vot deliberativ în adunările generale.

ART. 8.

Membrii activi ai Fundațiunii „Gheorghe Lazăr“ sunt

- a) Învățătorii și învățătoarele școlilor primare.
- b) Învățătoarele școlilor de copii mici.
- c) Profesorii și profesoarele școlilor normale.
- d) Inspectorii primari, revizorii și sub revizorii școlari.
- e) Profesorii școlilor medico pedagogice.
- f) Căliheții școlilor primare și normale în posturi sistematizate.

Ei vor plăti Fundațiunii o cotizație stabilită de adunarea generală. Această cotizație se poate plăti odată și pentru totdeauna într-o sumă stabilită de adunarea generală. Cotizațiile se încasează de către Revizoratele școlare prin Statele de plată conform ordinul Ministerului Instrucțiunii No. 14.817- 1927. Inscrinerile membrilor activi se fac prin declarațiuni individuale. Din încasăările cotizațiilor 10% se destinează pentru sporirea fondului neatacabil al Fundațiunii.

ART. 9.

Membrii activi ai societății participă la adunările generale cu vot deliberativ, ei pot beneficia de favorurile ce le acordă Instituțiunile întreținute de societate și de ajutoarele acestora atât

pe timpul cât sunt în funcțiune cât și după retragerea la pensie. Văduvele și orfanii pot beneficia dacă soțul respectiv tatăl a fost în viață membru activ al societății.

V. Conducerea Societății.

ART. 10.

Fundațiunea „Gheorghe Lazăr“ se conduce și administrează :

- a) prin adunarea generală.
- b) prin Comitet.
- c) prin birou.
- d) prin Comisiunea de cenzori.

VI. Adunarea generală.

ART. 11.

Fundațiunea „Gh. Lazăr“, tine în fiecare an o adunare generală ordinară iar adunare generală extraordinară, de câte ori se ivește necesitatea precum și la cererea în scris a cel puțin 200 membrii activi. BCU Cluj / Central University Library Cluj

ART. 12.

Adunările generale se țin de regulă la sediul societății dar se pot ținea și în alte localități.

ART. 13.

Locul, timpul și ordinea de zi pentru adunările generale ordinare și extraordinare se publică cel puțin cu 15 zile înainte prin ziare. Invitări anume pentru membrii nu se fac.

ART. 14.

Adunările generale pot aduce hotărâri valide dacă sunt prezenți cel puțin 100 membrii activi. În cazul când nu se prezintă membrii în număr corespunzător, adunarea generală se consideră convocată din nou după 15 zile, când se pot aduce hotărâri valide fără considerare la numărul membrilor prezenți.

VII. Atribuțiunile adunărilor generale.

ART. 15.

Adunarea generală a Fundațiunii „Gheorghe Lazăr“ :

- a) alege dintre membrii activi 26 membrii în Comitet pe

timp de 3 ani. După alegere Comitetul se constituiește alegându-și un președinte, un vice-președinte, un secretar și un cassier.

b) alege un comitet de cenzori din 5 membrii pe timp de 3 ani.

c) alege o comisiune de disciplină din 5 membrii pe timp de 3 ani.

d) alege pe Directorul Casei Invățătorilor dintre membrii activi ai societății. Intre postul de Director al Căminului și între postul de președinte al Societății este incompatibilitate. Directorul Casei Invățătorilor este membru de drept al Comitetului.

e) aprobă gestiunea societății și a Căminului Casa Invățătorilor.

f) aprobă bugetul societății.

g) modifică statutele societății.

Propunerile pentru adunarea generală se înaintează Comitetului în scris cu opt zile înainte. Membrii Comitetului cari absentează dela 5 ședințe consecutive, se consideră demisionați, dacă nu sunt justificate.

VIII. Membrii Comitetului și atribuțiunile.

ART. 16.

Comitetul Fundațiunii Gheorghe Lazăr :

a) Execută hotărârile adunărilor generale.

b) Conduce întreaga gospodărie și avere a societății.

c) Deliberează asupra agendelor de administrare ale Căminului Casa Invățătorilor conform dispozițiunile statutului de administrare al Căminului și conform legii No. 1495 din 1926.

a) Alcătuieste bugetul societății și aprobă bugetul Căminului Casa Invățătorilor.

e) Publică concurs în fiecare an pentru ocuparea locurilor în Cămin pe baza raportului prezentat de Director și face primirile.

f) Acordă burse, semiburse și alte ajutoare pe scama membrilor săi sau pentru copiii acestora.

g) Stabilește timpul, locul și ordinea de zi a adunărilor generale.

h) Primește membrii noi activi.

Membrii comitetului sunt răspunzători în mod solidar de averea societății.

ART. 17.

Comitetul se convoacă în ședințe de către președintele și secretarul de câte ori se ivește necesitatea și poate aduce hotărâri valide fiind prezenți cel puțin 1/3 din numărul membrilor.

ART. 18.

Hotărârile se aduc cu majoritate de voturi. În caz de paritate votul președintelui decide. Aceste hotărâri se pot apela la adunările generale.

ART. 19.

La cererea în scris alor 9 membrii ai Comitetului președintele e dator să convoace adunarea de comitet. Ședințele comitetului nu sunt publice.

IX. *Funcționarii.*

ART. 20.

Președintele reprezintă societatea. Convoacă împreună cu secretarul și conduce adunările generale și ședințele de comitet, iscălește actele societății, ordonancează sumele prevăzute în buget, controlează cel puțin odată la an cassieria și archiva societății. În cazuri urgente ia hotărâri pe cari le va supune ulterior aprobării comitetului.

ART. 21.

Vicepreședintele societății substituie pe președinte în toate agendele.

ART. 22.

Secretarul este referentul Comitetului, poartă corespondența, alcătuieste anuarul societății, îngrijește archiva și conduce evidența membrilor, stabilește împreună cu președintele ordinea de zi pentru ședințele de comitet, încheie procesele verbale ale ședințelor comitetului și ale adunărilor generale.

ART. 23.

Cassierul societății conduce contabilitatea, încasează venitele și plătește cheltuielile. Pregătește gestiunea pentru adunarea generală și face propuneri la acățuirea bugetului. Îngrijește toată averea societății. Comitetul poate stabili onorar pentru cassier.

ART. 24.

Cenzorii controlează odată pe an cel puțin, gestiunea societății, și a Căminului Casa Învățătorilor făcând raport comitetului și adunărilor generale.

ART. 25.

Controlul suprem asupra Fundațiunii „Gheorghe Lazăr“ revine Ministerului Instrucțiunii, care execută acest control prin un delegat special. Acest delegat se invită din oficiu la toate ședințele comitetului și adunările generale.

X. Desființarea societății.

ART. 26.

Fundațiunea „Gheorghe Lazăr“, se poate desființa dacă cer aceasta cel puțin $\frac{2}{3}$ părți din totalitatea membrilor activi. În acest caz averea societății trece în administrarea Ministerului instrucțiunii, care o va întrebuința exclusiv pentru acordarea de ajutoare fiilor de învățători, cari urmează studii universitare.

ART. 27.

Acest Statut intră în vigoare pe ziua aprobării de către Tribunalul Cluj.

Acest statut s'a votat în adunarea generală extraordinară ținută la 21 Mai 1927.

(ss) **Em. Eremie**
v. președinte.

(L. S.)

(ss) **Andrieu Pora**
Secretar.

Membrii verificatori:

(ss) **Iacob Boeriu.**

(ss) **Andrei Mureșan.**

Tribunalul Cluj.

No. Dos. 16/8/1928.

Certific că acest ex. Statute s'a înscris la pagina 85—86 din Tomul I. al registrului firmelor și asociațiunilor, recunoscute ca persoane juridice, conf. art. 17 al Regulamentului legii pentru persoanele juridice.

Cluj, 18 Mai 1928.

(ss) **Mayer**
grefier.

Statutele

de administrare ale căminului „Casa Invățătorilor“ din Cluj

I. Destinațiunea.

ART. 1.

Destinațiunea Căminului Casa Invățătorilor din Cluj, proprietatea Statului Român, este de a adăposti fii membrilor activi ai Fundațiunei Gheorghe Lazăr, cari urmează studii la Universitatea din Cluj.

Art. 2.

Până la întemeierea unui Cămin special din partea Fundațiunii Gheorghe Lazăr, pentru studenții de alte școli superioare, pot fi primiți fii ai membrilor cari urmează astfel de școli, dar numărul lor total nu poate fi mai mare de cât $1/10$ din locurile Căminului (punctul 1 convenție).

ART. 3.

Posesiunea, conducerea și administrarea Căminului Casa Invățătorilor, fiind cedată Fundațiunii Gheorghe Lazăr prin legea promulgată cu I. D. R. No. 1495 și publicată în Monitorul Oficial No. 73 del. 29 Martie 1926, aceasta societate exercită drepturile sale prin organele de conducere, în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în statutele societății și ale Căminului, precum și cu convențiunea încheiată cu Universitatea din Cluj și anexată la numita lege. (Art. 1 din lege).

ART. 4.

Destinațiunea acestei clădiri nu se va putea schimba și va reveni Ministerului Instrucțiuni când Fundațiunea Gheorghe Lazăr s'ar desființa. (Art. 2 din lege).

ART. 5.

Numirea este: „Căminul Casa Invățătorilor“ iar stampila „Administrația Căminului Casa Invățătorilor Cluj.“

II. *Întreținerea Căminului.*

ART. 6.

Ministerul Instrucțiuni se îngrijește de întreținerea în bună stare a clădirii cu instalațiile sale și a mobilierului.

ART. 7.

Fundațiunea Gheorghe Lazăr contribuie, acordând burse fiilor de învățători, pentru Căminul Casa Invățătorilor:

- a) Cu interesele Fundațiunilor ce se vor face în acest scop.
- b) Cu interesele capitalului său neatacabil.
- c) Cu sumele provenite din cotizațiile membrilor activi și fondatori.

ART. 8.

Tot pentru întreținerea Căminului, acoperindu-se cheltuelile curente, se întrebunțează subvenția anuală a Statului precum și taxele studenților primiți în Cămin.

III. *Conducerea Căminului.*

ART. 9.

Căminul Casa Invățătorilor stă sub controlul suprem al Ministerului Instrucțiunii.

ART. 10.

Agendele Căminului se conduc:

- a) De Comitetul Fundațiunei Gheorghe Lazăr.
- b) De Comisia de cenזורi.
- c) De directorul administrativ al Căminului și
- d) De directorul Universității, însărcinat cu educațiunea și disciplina. (Convenția punct 2).

ART. 11.

Comitetul Fundațiunei Gheorghe Lazăr: a) Aprobă regulamentul intern al Căminului, alcătuit pe baza regulamentului Căminurilor Universitare din țară. b) Stabilește bugetul Căminului și taxele de întreținere ale studenților primiți în Cămin. c) Hotărăște data deschirerii și închiderii Căminului. d) Hotărăște asupra lucrărilor mai mari de instalațiuni și reparări conform cu legea contabilității statului și asupra furniturilor de alimente.

Art. 12.

Comisia de cenזורi: a) Controlează pe Directorul administrativ asupra gestiunei Căminului. b) Verifică cel puțin odată la an întreaga gestiune a Casei Invățătorilor și face raport Comitetului și adunării generale.

IV. *Directorul administrativ.*

ART. 13.

Directorul administrativ al Căminului Casa Invățătorilor se alege de către adunarea generală a Fundațiunei Gheorghe Lazăr prin vot secret dintre membrii activi ai societății. Cel care a întrunit majoritatea absolută a voturilor celor prezenți va fi declarat, ales, cerându-se aprobarea lui definitivă de la Ministerul Instrucțiunei. (Convenția punct 4.)

In caz de balotaj alegerea se repetă în aceeaș adunare.

ART. 14.

După aprobarea actului de alegere, directorul administrativ este inamovabil în serviciul său. el își perde acest serviciu numai în urma unei cercetări disciplinare și dacă sentința este aprobată de adunarea generală și de Ministerul Instrucțiunii și rămasă definitivă.

ART. 15.

Pentru judecarea cazurilor de încorectitudine a directorului, Fundațiunea Gheorghe Lazăr prin adunarea generală desemnează din trei în trei ani o comisiune de 5 membrii prezidată de președintele societății spre a cerceta. Directorul își poate desemna un apărător în procesul disciplinar.

ART. 16.

Pe baza cercetării disciplinare și pe baza raportului comisiunii, Comitetul și adunarea generală pot absolve de subț acuze pe directorul Căminului sau pot să-i aplice pedepse în măsura delictelor și anume: *a)* Avertisment. *b)* Pedepsă în bani. *c)* Amovarea temporară din serviciu. *d)* Amovarea definitivă.

ART. 17.

Directorul trebuie absolvat dela serviciul său și în cazul când devine incapabil de muncă din cauze sanitare. Aceasta se va constata prin medic oficial. Limita de serviciu este ca și aceea pentru membrii Corpului didactic.

V. Atribuțiunile directorului.

ART. 18.

Directorul Căminului Casa Invățătorilor: *a)* Este răspunzător pentru întreaga avere a Căminului. *b)* Pune în aplicare regulamentul intern. *c)* Desemnează locul studenților în Cămin. *d)* Conduce gospodăria Căminului. *e)* Incasează taxele de întreținere ale studenților semibursieri, solvenți și ori ce alte venituri. *f)* Publică concurs pentru lucrările și aprovizionările necesare Căminului și încheie contracte cu întreprinzătorii pe baza aprobării date de Comitet. *g)* Angajează și concediază personalul de serviciu. *h)* Pregătește la sfârșitul fiecărui an o dare de seamă despre mersul Căminului, însoțind-o de datele statistice și încheierea gestiunii spre a fi supuse spre aprobare Comitetului și adunărilor generale.

VI. Retribuțiunile directorului.

ART. 19.

Directorul Căminului Casa Invățătorilor se consideră detașat în mod definitiv dela catedra sau serviciul său din învățământ, cu toate drepturile câștigate și avute la data detașării și beneficiază de leafa gradului cu toate sporurile și gradațiile, afară de banii de chirie. El aparține pe tot timpul cât îndeplinește acest serviciu învățământului, bucurându-se de toate drepturile unui membru al Corpului didactic. Leafa lui, corespunzătoare gradului ce ar avea în învățământul statului, și corespunzătoare pregăti-

rei lui, cu toate sporurile, gradațiile și alte retribuțiuni, se va plăti integral din bugetul Ministerului Instrucțiunii. Deasemenea se bucură de avantajele legii de penziune a statului, întocmai ca un membru al corpului didactic care servește în învățământ.

ART. 20.

Pe lângă leafă mai beneficiază de locuință în Cămin (patru camere și dependințele), întreagă întreținerea pentru sine, soția și membrii familiei. Mai are dreptul a ține o servitoare în sarcina Căminului. Membrii căsătorii ai familiei lui nu pot locui în Cămin (Conv. punct. 4.)

ART. 21.

Directorul administrativ primește concediu de una lună în fiecare an. Pe timpul acesta, în cazul când se depărtează în altă localitate, nu-și poate face pretențiuni în bani pentru întreținere. Despre substituirea lui pe timp de concediu ori de boală se îngrijește Comitetul Fundațiunii Gheorghe Lazăr.

ART. 22.

Comitetul mai angajază pe lângă director un secretar de birou și un impiegat. Leafa acestora este corespunzătoare cu leafa altor posturi similare și se plătește din bugetul Căminului. Ei sunt subordonați directorului având a fi de ajutor acestuia atât în cece privește biroul, cât și în toate lucrările de administratie. Primesc, pe lângă leafă, locuință și întreținere în Cămin.

VII. *Directorul de studii.*

ART. 23.

Directorul de studii însărcinat cu conducerea educativă și disciplinară a studenților primiți în Cămin va fi un profesor Universitar numit de către Senatul Universității din Cluj. Acesta va avea o cămină în bugetul Căminului și nu poate locui în Cămin (Conv. punct. 3.)

ART. 24.

Directorul de studii în chestiuni disciplinare va lua relațiile necesare dela directorul administrativ, pentru a întocmi raportul către organele în drept. _

ART. 25.

Autoritatea educativă și disciplinară a organelor universitare, Comisia Căminurilor și Senatul Universitar, se întinde deopotrivă asupra studenților Universitari și asupra celorlalți

studenți neuniversitari adăpostiți în Cămin. Sancțiunile aplicabile acestor din urmă vor fi cele cuprinse în regulamentul Căminurilor universitare. Acestea sancțiuni sunt independente de sancțiunile cari urmează să li se aplice conform regulei de disciplină școlară. (Convenția punct. 6.)

ART. 26.

Dacă directorul de studii înainte de Senatul Universitar constată cum că întreținerea studenților este necorespunzătoare, va putea raporta Comisiunii Căminurilor, delegatului numit de Ministerul Instrucțiunii Publice, conform legii persoanelor juridice ori Ministerului Instrucțiunii pentru larea măsurilor de îndreptare. (Conv. punct. 8.)

VII. *Medical Căminului.*

ART. 27.

Comitetul Fundațiunei Gheorghe Lazăr angajază un medic pentru Cămin, acesta dă toate îndrumările necesare din punct de vedere sanitar precum și consultațiuni gratuite pentru studenții bolnavi. Diurna lui se stabilește odată cu bugetul Căminului.

VIII. *Alimentarea.*

ART. 28.

Directorul administrativ fixează lista săptămânală a bucatelor de servit la masă.

ART. 29.

Alimentarea constă din dejun, prânz și cină. Hrana în general trebuie să fie suficientă și substanțială. Vin, bere și alte beuturi spirtuase se servesc numai cu ocaziunea festivităților și la sărbători mari.

ART. 30.

Studenții bolnavi sunt alimentați după indicațiunile medicului.

ART. 31.

Directorul administrativ conduce condica de zi, foile de consumație zilnică, în care se introduce numărul total al consumenților, lista de bucate a zilei, cantitățile întrebuintate cu prețurile unitare și totale ale alimentelor. Mai poartă evidența alimentelor depozitate, făcând un bilanț al acestora la sfârșitul fiecărei luni.

ART. 32.

Mai este dator să poarte inventarul de averea Căminului precum și inventare speciale de mobilier, lingerie, veselă și alte obiecte.

IX. *Primirile în Cămin.*

ART. 33.

Instituția va primi în primul rând pe fii membrilor activi ai Fundațiunei Gheorghe Lazăr, cari primesc ajutor dela aceasta societate sub ori ce titlu ca de ex.: bursieri în natură, semibursieri în natură ori bursieri în bani. În aceasta din urmă categorie se înțeleg fii membrilor activi a Fundațiunei Gheorghe Lazăr, care sunt primiți cu anumite favoruri și solve reduse. În rândul al 2-lea vor fi primiți studenți universitari, bursieri în bani al Universității, chiar dacă aceștia nu ar fi descendenții membrilor Fundațiunei Gheorghe Lazăr. Locurile rămase libere, se vor ocupa de fii membrilor activi ai Fund. Gh. Lazăr cu solve întregi și fără reducere, iar în cazul că vor mai rămânea locuri libere, ele vor fi completate de Universitate cu solvenți dela orice facultate. (Conv. punct. 5.)

ART. 34.

Primirile fiilor de învățatori, membri activi ai Fundațiunei Gheorghe Lazăr, se fac de către Comitetul acesteia, pe baza concursului publicat în luna Iulie a fiecărui an.

ART. 35.

Primirile studenților bursieri în bani ori solvenți, ai Universității, și plasarea lor în Cămin, se va face pe baza unui tablou trimis Administrației Căminului de către Decanatele facultăților până la data de 1 Noemvrie a fiecărui an. Necomunicându-se până la data sus zisă tabloul menționat, administrația Căminului va putea completa prin Comitet acele locuri rezervate cu alți studenți universitari.

ART. 36.

La distribuirea burselor, semiburselor și ajutoarelor de orice fel pe seama fiilor de învățatori, membrii ai Fundațiunei Gheorghe Lazăr, se va avea în vedere în locul întâiu situația studiiilor, apoi starea materială și familiară a părinților. Un regulament special va reglementa modalitățile amănunțite de distribuire.

ART. 37.

Admiterea și verificarea burselor pentru studenții universitari adăpostiți ca bursieri ori semibursieri în natură ori în bani, din jutorul acordat de către Stat, se face după normele fixate de Comisiunea Căminurilor și de regulamentul de burse al Ministerului Instrucțiunei. Examinarea la concurs se face de comisiuni universitare. În comisiunea de verificare va lua parte și directorul însărcinat cu conducerea educativă și disciplinară. (Conv. punct. 7.)

ART. 38.)

Fii de învățatori, cari beneficiază de burse, semiburse și ori ce fel de ajutoare, se împărtășese de acestea pe toată durata stu-

diilor de curs, dar numai în cazul când se găseşte la curent cu examenele anuale şi prescrise de regulamentele de studii ale Facultăţilor Universităţii.

ART. 39.

Taxele de întreţinere pentru studenţii semibursieri, bursieri în bani ai societăţii ori ai Universităţii apoi ale solventilor Fundaţiunii Gheorghe Lazăr şi alţi solventi precum şi modalităţile de plată se stabilesc de către Comitetul Fundaţiunii Gheorghe Lazăr odată cu primirile în Cămin. Comitetul însă îşi rezervă dreptul de a micşora sau mări aceste taxe şi în cursul anului şcolar. Ele se plătesc integral pe durata ele 1 Octombrie până la 30 Iunie fără nici un fel de reducere.

ART. 40.

La intrarea în Cămin fiecare student va prezenta o declaraţiune iscălită de dânsul şi susţinătorul său, prin care se obligă a rămânea în Cămin întreg anul şcolar şi a solvi taxele în mod regulat.

X. Dispoziţii finale.

ART. 41.

Comisiunea Căminurilor Universităţii după împrejurări va putea hotărî schimbul reciproc al studenţilor dela deosebitele facultăţi adăpostiţi în Căminul Casa Invăţătorilor cu studenţi dela Căminul Avram Iancu. (Convenţie punct 5.)

ART. 42.

Acest statut se poate modifica de adunarea generală a Fundaţiunii Gheorghe Lazăr.

Acest statut s'a votat în adunarea generală extraordinară a Fundaţiunii Gheorghe Lazăr ținută în 21 Mai 1927.

(ss) **Em. Eremie**
v. preşedinte.

(L. S.)

(ss) **Andrieu Pora**
Secretar.

Membrii verifcatori:

(ss) **Iacob Boeriu.**

(ss) **Andrei Mureşan.**

Tribunalul Cluj.

No. Dos. 16/8—1928.

Certific că acest ex. Statute s'a înseris la pagina 85—86 din Tomul I. al registrului firmelor şi asociaţiunilor, recunoscute ca persoane juridice, conf. art. 17 al Regulamentului legii pentru persoanele juridice.

Cluj, 18 Mai 1928.

(ss) **Mayer**
grefier.